

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

62. aastakäik

5. juuni 2019

Sisukord

I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Nõukogu

2019/C 189/01	Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon, millega kehtestatakse suunised ELi noortedialogi juhtimiseks — Euroopa Liidu noortestrategia 2019–2027	1
---------------	--	---

SOOVITUSED

Nõukogu

2019/C 189/02	Nõukogu soovitus, 22. mai 2019, kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiussüsteemide kohta	4
2019/C 189/03	Nõukogu soovitus, 22. mai 2019, tervikliku keeleõppekäsituse kohta	15

IV Teave

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

Nõukogu

2019/C 189/04	Nõukogu järeldused nõukogu soovituse „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ rakendamise kohta	23
---------------	---	----

2019/C 189/05	Nõukogu järeldused noorte ja töö tuleviku kohta	28
2019/C 189/06	Nõukogu järeldused noorte loomepõlvkondade kohta	34
Euroopa Komisjon		
2019/C 189/07	Euro vahetuskurss	39
2019/C 189/08	Euro käibemüntide uus rahvuslik külg	40
2019/C 189/09	Euro käibemüntide uus rahvuslik külg	41
2019/C 189/10	Euro käibemüntide uus rahvuslik külg	42
2019/C 189/11	Euro käibemüntide uus rahvuslik külg	43
2019/C 189/12	Euro käibemüntide uus rahvuslik külg	44

V Teated

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

Euroopa Komisjon

2019/C 189/13	Elteatis koondumise kohta (juhtum M.9385 – Orange/SecureLink) — Võimalik lihtsustatud korras menetlemine ⁽¹⁾	45
---------------	---	----

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

NÕUKOGU

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon, millega kehtestatakse suunised ELi noortedialoogi juhtimiseks

Euroopa Liidu noortestrategie 2019–2027

(2019/C 189/01)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA SELLE LIIKMESRIIGID

RÕHUTAVAD, ET

1. ELi noortedialoog on ELi ja asjakohasel juhul ka teiste Euroopa riikide noorte peamine osalemise vahend, mille põhielementide hulka kuulub otsene dialoog poliitikakujundajate ja noorte ning nende esindajate vahel, noorte konsulteerimine neile olulistel teemadel ning jätkuv partnerlus protsessi juhtimisel kohalikul, riiklikul ja Euroopa tasandil. ELi noortedialoogi rakendamisel ning vastavalt Euroopa Liidu noortestrategiele peaksid Euroopa noortevaldkonna eesmärgid „olema inspiratsiooniks ning andma suuniseid ELile, selle liikmesriikidele ning nende asjaomastele huvirühmadele ja ametiasutustele“⁽¹⁾.
2. ELi noortestrategieas rõhutatakse, et liikmesriikidele on vaja ELi noortedialoogi rakendamisel tagada paindlikkus ja tegutsemisruum.
3. ELi noortestrategieas loetletakse hulk ELi noortedialoogi rakendamisraamistiku vahendeid, nimelt:
 - a. tuginemine eelnevatele kogemustele;
 - b. püüdlemine selgema ja kompaktsema protsessi poole;
 - c. eelistatult 18 kuu pikkuste tsüklite järgimine;
 - d. ühe temaatilise prioriteedi seadmine tsükli kohta;
 - e. oma töökava;
 - f. paindlik suhtumine ELi noortedialoogi juhtimises ja rakendamises osalejatesse;
 - g. jätkuv järelmeetmete võtmine tulemuste kvaliteedi ja kogu protsessi mõju jälgimiseks;
 - h. riiklike tööühmade rolli tunnustamine. Need on liikmesriikide tasandi üksused, kellele on antud ülesanne toetada konsultatsioonide korraldamist ning noortega peetava dialoogi edendamist ja mõju⁽²⁾. Vastavalt ELi noortestrategiele „kutsutakse liikmesriike üles võimaldama noorte osalemist kõigis ELi noortedialoogi rakendamise etappides, andes muu hulgas riiklikus tööühmas juhtiva rolli riiklikule noortenõukogule“⁽³⁾.

⁽¹⁾ Euroopa Liidu noortestrategie (ELT C 456, 18.12.2018, lk 2 (punkti 3 lõige 3)).

⁽²⁾ Vt 2019. aasta iga-aastast tööprogrammi ELi haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogrammi „Erasmus+“ rakendamiseks. Veebiviide C(2018) 6572, 11. oktoober 2018.

⁽³⁾ ELi noortestrategie, lk 9 (I lisa, punkti 4 lõige 3).

4. Eesistujariigi 2018. aasta detsembri soovitusel ELi noortedialogi rakendamise ja juhtimise kohta ⁽⁴⁾ ning komisjoni teatis „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine – ELi uus noortestrategia“ ⁽⁵⁾ võiksid olla suunavad dokumendid kõikide ELi noortedialogis osalejate jaoks.

PÜÜAVAD SAAVUTADA SEDA, ET:

5. Käesoleva resolutsiooni eesmärk on pakkuda suuniseid ELi noortedialogi juhtimiseks, keskendudes eelkõige kaasatud osapooltele, nende rollidele, korralduslikule raamistikule, milles nende tegevus toimub, ning juhtimisega seotud rakenduslikele küsimustele. Euroopa noortesektor mängib olulist rolli ELi noortedialogi korralduslikus raamistikus ⁽⁶⁾.

LEIAVAD, ET

6. Eesistujariikide kolmik peaks võtma ELi noortedialogi rakendamise juhtimisel juhirolli, tehes tihedat koostööd Euroopa Komisjoni ja riiklike büroodega ning Euroopa noortefoorumi ja teiste noorte kodanikuühiskonna esindajatega ⁽⁷⁾.
7. Kuigi eesistujariikide kolmik korraldab oma tegevust vastavalt oma äranägemisele, tuleks eelkõige soodustada noorte kodanikuühiskonna osalemist, mis on ELi noortedialogi kvaliteetse juhtimise ja rakendamise põhialus. ELi tasandil peaks noorte kodanikuühiskonda kaasama eelistatult Euroopa noortefoorumi ning vajaduse korral teiste noorte sidusrühmade esindajate kaudu. Eesistujariikide kolmiku tasandil peaks noorte kodanikuühiskonda esindama riiklikud töörühmad, võimaluse korral eelistatult riiklike noortenõukogude kaudu, võttes arvesse nende juhtivat rolli selles struktuuris.
8. ELi noortedialogi juhtimise toetamiseks tuleks korraldada korrapäraseid vahetusi eesistujariikide kolmiku ning eespool punktides 6 ja 7 nimetatud üksuste vahel; sellised vahetused peaksid toimuma koordineerimisrühma, näiteks Euroopa juhtrühma sees.
9. Euroopa juhtrühma roll on:
 - a. pakkuda ELi noortedialogi üldist suunamist, mis kataks kõiki küsimusi, nagu tsükli temaatiline prioriteet, konsulteerimise vahendid, konsulteerimisega seotud üritused, sealhulgas ELi noortekonverentsid;
 - b. anda vajaduse korral oma panus, vahendeid ja toetust ELi noortedialogi kvaliteedi ning temaatilise järjepidevuse tagamiseks tsükliks;
 - c. tagada tõhus koostöö riiklike töörühmadega, andes vajaduse korral suuniseid, vahendeid ja toetust, et tagada ELi noortedialogi kvaliteetne rakendamine;
 - d. tagada tsükliks osalemise hindamine ja seire ning ELi noortedialogi tulemuste järelmeetmed, nende kasutamine ja laialdane levitamine;
 - e. soodustada institutsioonilise mälu säilimist, et edastada see järgmisele eesistujariikide kolmikule Euroopa Komisjoni toetusel;
 - f. astuda samme, et hõlbustada sujuvat üleminekut järgmisele eesistujariikide kolmikule;
 - g. katta mis tahes muid aspekte, mida eesistujariikide kolmik liikmesriikidega konsulteerides vajalikuks peab.

⁽⁴⁾ Dok 15018/18 REV 1 + COR 1 + COR 2.

⁽⁵⁾ Dok 9264/18 + ADD 1–8 - COM(2018) 269 final + SWD(2018) 168 ja 169 final.

⁽⁶⁾ „ELi noortesektor“ all mõeldakse enamasti kõiki organisatsioone, noorsootöötajaid, akadeemilise ringkonna liikmeid, noorte kodanikuühiskonda või muid noortepoliitika arendamises osalevaid eksperte, kes viivad ellu noortega seotud tegevusi ja projekte ELis.

⁽⁷⁾ Viidatakse eesistujariikide kolmiku moodustavate liikmesriikide riiklikele büroodele, kes vastutavad Erasmus+ ning Euroopa solidaarsuskorpuse programme juhtimise eest.

10. Eesistujariikide kolmik peaks hõlbustama noorte kodanikuühiskonna esindajate osalemist Euroopa juhtrühmas, mis kujutab endast arutelufoorumi, kus tuleks arutada ja edendada ühiseid lahendusi. Eesistujariikide kolmik võib Euroopa juhtrühma kaasata teisi osalejaid, nagu noorteorganisatsioon, mis on Euroopa ja/või liikmesriikide tasandil representatiivsed, teadlasi, eksperte jt. Eespool nimetatud esindajate ja osalejate osalemine Euroopa juhtrühmas ei piira eesistujariikide kolmiku pädevust, mis on kehtestatud asutamislepingutes ning nõukogu kodukorras.
11. Euroopa juhtrühma esindatuse tagamisel lähtutakse noorte puhul sellisest juhtpõhimõttest, et eesistujariikide kolmik peaks kaaluma meetmete võtmist, millega kaasata kõiki noori, sealhulgas niisuguseid noori, kellel on vähem võimalusi ja kes ei ole koondunud noorteühendustesse.
12. Vajaduse korral tuleks Euroopa juhtrühma sujuva toimimise tagamiseks määrata Euroopa juhtrühma operatiivülesanded ja töömeetodid kindlaks töödokumendis.
13. Selleks et tagada ettekujutus, milliseks kujuneb ELi noortedialoog iga 18 kuu pikkuse töösükli jooksul, peaks eesistujariik noorte tööühma ning riiklike tööühmi õigeaegselt teavitama Euroopa tööühma korraldusest ja toimimisest, ELi noortedialoogi rakendamise edenemisest ning mis tahes muudest aspektidest, mis on seotud eespool esitatud lõikes 9 kirjeldatuga.
14. Vastavalt selleks ette nähtud ELi toetustele peaksid riiklikud tööühmad olema võimelised otsustama milline koosseis ja töökord sobivad kõige paremini nende vajadustele, tulenevalt nende liikmesriigi eripäradest ning asjaomastest ELi noortestrategie sätetest, et tagada kõikide ELi noortestrategie tsüklite eesmärkide täitmine ning poliitikakujundajate, asjakohaste avaliku sektori asutuste ning noorte ja nende erineva sotsiaal-majandusliku tausta piisav esindatus⁽⁸⁾.
15. Käesolev resolutsioon jõustub 1. juulil 2019 ning see vaadatakse vajaduse korral läbi ELi noortestrategie vahehindamise järel, mille nõukogu korraldab 2024. aastal, et kohandada seda võimalike uute arengute ja vajadustega.

⁽⁸⁾ Sama mis allmärkus 2.

SOOVITUSED

NÕUKOGU

NÕUKOGU SOOVITUS,

22. mai 2019,

kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusteemide kohta

(2019/C 189/02)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 165,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa sotsiaalõiguste samba ⁽¹⁾ 11. põhimõttes on sätestatud, et kõikidel lastel on õigus kvaliteetsele ja taskukohasele alusharidusele ja lapsehoiule. See on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, ⁽²⁾ milles tunnustatakse õigust haridusele, ÜRO lapse õiguste konventsiooniga ning ÜRO kestliku arengu eesmärgiga 4.2, millega nähakse ette, et 2030. aastaks on kõikidele tüdrukutele ja poistele kättesaadav kvaliteetne väikelaste arendamine, lapsehoid ja koolieelne haridus.
- (2) Oma teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ ⁽³⁾ esitas Euroopa Komisjon nägemuse Euroopa haridusruumi kohta ning tunnustas alushariduse ja lapsehoiu rolli tugeva baasi loomisel, et jätkata õppimist koolis ja kogu elu jooksul. Nõukogu järeldustes, milles käsitleti koolide arendamist ja õpetamise täiustamist, ⁽⁴⁾ ning nõukogu soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes ⁽⁵⁾ kinnitati veel kord, et alusharidusel ja lapsehoiul on tähtis roll kõikide laste hariduse, heaolu ja arengu edendamisel.
- (3) Nii poliitikakujundajad kui ka teadlased tunnistavad, et just varajases lapseas pannakse alus elukestvale õppele ja saavutatakse sellekohane võimekus ⁽⁶⁾. Õppimine on etapiviisiline protsess; tugeva baasi loomine varajases lapseas on kõrgema taseme pädevuste arendamise ja õpiedu eeltingimus ning samuti on see väga oluline laste tervise ja heaolu tagamiseks. Seega tuleb alusharidusse ja lapsehoiu suhtuda kui haridus- ja koolitussüsteemi vundamenti, mis peab olema haridustee lahutamatu osa.
- (4) Osalemine alushariduses ja lapsehoiuses on kasulik kõikidele lastele ning eelkõige ebasoodsas olukorras olevatele lastele. See aitab ennetada oskuste nappuse tekkimist juba varajases eas ning on seega oluline vahend, millega võidelda ebavõrdsuse ja haridusvaesuse vastu. Alushariduse ja lapsehoiu pakkumine peab olema osa ühtsest lapse õigustel põhinevate poliitiliste meetmete paketist, et parandada laste heaolu ja aidata nad välja põlvkondadevahelisest ebasoodsate olude ringist. Nende teenuste parandamine aitab seega täita kohustusi, mis on sätestatud komisjoni soovitusel „Investeerides lastesse aitame neil välja rabeleda ebasoodsate olude ringist“ ⁽⁷⁾ ja nõukogu 2013. aasta soovitusel romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Dok 13129/17.

⁽²⁾ ELT C 326, 26.10.2012, lk 391.

⁽³⁾ COM(2017) 673 final.

⁽⁴⁾ ELT C 421, 8.12.2017, lk 2.

⁽⁵⁾ ELT C 189, 4.6.2018, lk 1.

⁽⁶⁾ Varajane lapseiga hõlmab määratluse kohaselt ajavahemikku sünnist kuni kuuenda eluaastani, tavaliselt vastab see ISCEDi liigituses haridustasemele 0.

⁽⁷⁾ ELT L 59, 2.3.2013, lk 5.

⁽⁸⁾ ELT C 378, 24.12.2013, lk 1.

- (5) Alushariduses ja lapsehoius osalemisel on palju eeliseid⁽⁹⁾ nii üksikisikute kui kogu ühiskonna jaoks tervikuna – paranevad õpitulemused ja tööturu olukord, väheneb vajadus sotsiaalsete ja hariduslike sekkumismeetmete järele ning suureneb ühiskonna sidusus ja kaasavus. Lapsed, kes osalesid alushariduses rohkem kui aasta jooksul, said PIRLSi⁽¹⁰⁾ ja PISA⁽¹¹⁾ uuringutes keele- ja matemaatikaülesannete eest rohkem punkte. Kvaliteetne alusharidus ja lapsehoid on samuti osutunud oluliseks teguriks, mis aitab ennetada haridussüsteemist varakult lahkumist⁽¹²⁾.
- (6) Juba varajasest etapist alates on haridusel ja lapsehoiul oluline roll, et õppida heterogeenses ühiskonnas koos elama. Kõnealuste teenustega saab tugevdada sotsiaalset sidusust ja kaasatust mitmel viisil. Alusharidust või lapsehoiu pakkuv asutus võib olla perekondadele kohtumispaigaks. Ta saab aidata kaasa laste keeleoskuse (nii teenuse osutamise keele kui ka esimese keele) arendamisele⁽¹³⁾. Alusharidus ja lapsehoid aitavad lastel sotsiaal-emotsionaalse õppe kaudu suurendada empaatiat ning saada teadmisi oma õigustest, võrdõiguslikkusest, sallivusest ja mitmekesisusest.
- (7) Võrreldes muude haridustasemetega on investeringutasuvus suurim just alushariduses ja eelkõige ebasoodsas olukorras olevate laste puhul⁽¹⁴⁾. Kulutused alusharidusele ja lapsehoiule on suure tasuvusega varajane investering inimkapitali.
- (8) Kvaliteetsete lapsehoiuteenuste kättesaadavus, juurdepääsetavus ja taskukohasus on lisaks oluline tegur, mis võimaldab hoolduskohustustega naistel ja ka meestel tööturul osaleda; seda tunnistati ka 2002. aastal Barcelona Euroopa Ülemkogul, Euroopa soolise võrdõiguslikkuse paktis⁽¹⁵⁾ ja komisjoni 26. aprillil 2017 vastu võetud teatistes töö- ja eraelu tasakaalustamise kohta⁽¹⁶⁾. Naiste tööhõive aitab otseselt kaasa leibkonna sotsiaal-majandusliku olukorra parandamisele ja üldisele majanduskasvule.
- (9) Alusharidusse ja lapsehoiu investeerimine on hea investering ainult juhul, kui teenused on kvaliteetsed, kättesaadavad, taskukohased ja kaasavad. Tõendid näitavad, et kasu on ainult kvaliteetsetest alusharidusest ja lapsehoiust; madala kvaliteediga teenustel on märkimisväärne negatiivne mõju nii lastele kui ka ühiskonnale tervikuna⁽¹⁷⁾. Poliitiliste meetmete ja reformide puhul tuleb esikohale seada kvaliteet.
- (10) Üldiselt kulutavad liikmesriigid alusharidusele ja lapsehoiule märkimisväärselt vähem kui algharidusele. Nagu nähtub Barcelona eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme käsitlevast hindamisaruandest,⁽¹⁸⁾ ei ole alushariduse ja lapsehoiuteenuste süsteemis piisavalt kohti ning peaaegu kõikides riikides ületab nõudlus pakkumise. Vähene kättesaadavus, halb juurdepääsetavus ja kallis hind on osutunud peamisteks takistusteks nende teenuste kasutamisel⁽¹⁹⁾.
- (11) Euroopa Parlamendi 14. septembri 2017. aasta resolutsioonis „Euroopa uus oskuste tegevuskava“⁽²⁰⁾ kutsutakse liikmesriike üles parandama alushariduse ja lapsehoiu kvaliteeti, laiendama sellele juurdepääsu, kõrvaldama taristu ebapiisavusega seotud puudused, et pakkuda kvaliteetset ja kättesaadavat lapsehoiu mis tahes sissetulekutasemega inimestele, ning kaaluma tasuta juurdepääsu võimaldamist vaesuses ja sotsiaalses tõrjutuses elavatele perekondadele.

⁽⁹⁾ Euroopa haridusökonoomika ekspertide võrgu (EENEE) aruanne „Alusharidusest ja lapsehoiust saadav kasu ja tingimused, mille korral seda on võimalik saavutada“.

⁽¹⁰⁾ Rahvusvaheline lugemisõskuse uuring (PIRLS, The Progress in International Reading Literacy Study).

⁽¹¹⁾ Rahvusvaheline õpilaste hindamise programm (PISA), OECD (2016), Education at a Glance.

⁽¹²⁾ Euroopa Komisjon (2014), „Study on the effective use of early childhood education and care in preventing early school leaving“.

⁽¹³⁾ „Esimene keel“ – keelevariant (-variandid), mis on omandatud ja mida kasutatakse varajases lapseas (umbes enne kahe- või kolmeaastaseks saamist), mil inimene õpib rääkima. Eelistatav on just see termin („esimene keel“), võttes arvesse, et termin „emakeel“ osutub sageli ebakohaseks, sest esimese keele rääkija ei pea tingimata olema vaid ema.

⁽¹⁴⁾ „The Economics of Human Development and Social Mobility“. Annual Reviews of Economics, kd 6, 2014, 689–733.

⁽¹⁵⁾ ELT C 155, 25.5.2011, lk 10.

⁽¹⁶⁾ COM(2017) 252 final.

⁽¹⁷⁾ „A Review of Research on the Effects of Early Childhood Education and Care on Child Development“, projekti CARE aruanne (2015).

⁽¹⁸⁾ COM(2018) 273 final.

⁽¹⁹⁾ OECD (2017), „Starting Strong 2017: Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care“; Eurofound (2015) „Early childhood care: Accessibility and quality of services“.

⁽²⁰⁾ P8_TA(2017)0360.

- (12) Alusharidus- ja lapsehoiuteenused peavad olema lapsekesksed; lapsed õpivad kõige paremini keskkonnas, mis põhineb laste osalusel ja huvil õppimise vastu. Sageli arutavad haridustöötajad ja lapsed omavahel õppekorraldust ning õppetegevuse ja -vahendite valikut. Teenustega tuleks luua turvaline, õppimist soodustav ja hooliv keskkond, tagada sotsiaalne, kultuuriline ja füüsiline ruum ning pakkuda erinevaid võimalusi, et lapsed saaksid oma potentsiaali arendada. Võimaluste kujundamisel saab parima tulemuse, kui lähtuda seisukohast, et haridus ja lapsehoid on lahutamatud. See peaks põhinema arusaamal, et lapsepõlv on väärtus isenesest ning et lapsi ei peaks mitte ainult kooliks ja täiskasvanueaks ette valmistama, vaid neid tuleks toetada ja väärtustada ka varajases lapseas.
- (13) Riiklike, piirkondlike või kohalike õigusnormidega tuleks ette näha perekondade igakülgne kaasamine laste haridusse ja lapsehoidu. Perekond on lapse esmane ja kõige tähtsam kasvu- ja arengukeskkond ning vanemad ja hooldajad vastutavad iga lapse heaolu, tervise ja arengu eest. Alusharidus- ja lapsehoiuteenused on ideaalne võimalus kohaldada integreeritud lähenemisviisi, sest siin luuakse esimene isiklik kontakt vanematega. Vanematele, kellel on probleeme, võiks kodukülastuse käigus pakkuda individuaalseid nõustamisteenuseid. Selleks, et tagada perekondade tegelik osalemine, tuleks alusharidus- ja lapsehoiuteenuseid kavandada koostöös perekondadega ning teenused peaksid põhinema vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel ⁽²¹⁾.
- (14) Alushariduses ja lapsehoiuse osalemine võib olla tõhus vahend võrdsete haridusvõimaluste loomiseks ebasoodsas olukorras olevatele lastele (mõned rändajataustaga või vähemusrühmadesse kuuluvad lapsed (nt roma lapsed), pagulaste lapsed, erivajaduste, sealhulgas puuetega lapsed, asendushooldusel olevad lapsed ja tänavalapsed, vangistatud vanemate lapsed, samuti erilise vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevatest leibkondadest (nt üksikvanemad ja suurpered) pärit lapsed). Pagulaslapsed vajavad oma haavatava olukorra tõttu lisatoetust. Vaesus, füüsiline ja emotsionaalne stress, traumad ja puuduv keeleoskus võivad takistada tulevikus nende hariduslikke väljavaateid ja edukat integreerumist uude ühiskonda. Alushariduse ja lapsehoiu abil saab kõnealuseid riskitegureid leevendada.
- (15) Kaasava alushariduse ja lapsehoiu pakkumine aitab täita kohustusi, mis on võetud seoses ÜRO lapse õiguste konventsiooniga ning puuetega inimeste õiguste konventsiooniga, mille kõik liikmesriigid on allkirjastanud.
- (16) 2014. aastal avaldatud ettepanek kvaliteediraamistiku peamiste põhimõtete kohta ⁽²²⁾ oli Euroopa 25 riigi ekspertide esimene avaldus seoses alushariduse ja lapsehoiu kvaliteediga. Avalduses võeti arvesse viit mõõdet: juurdepääs, töötajad, õppekava, seire ja hindamine ning juhtimine ja rahastamine. Kokku tehti alusharidus- ja lapsehoiuteenuste kvaliteedi parandamisega seoses kümme avaldust. Osutatud dokumenti toetasid paljude riikide kohalikud sidusrühmad, kes on seotud poliitilise tegevuse, teadusuuringute ja koolitusalgatustega. Nendes riikides oli raamistiku eelnõu võimsaks muutuste katalüsaatoriks, toetades reformidega seotud poliitilist konsulteerimisprotsessi.
- (17) Kõik kvaliteediraamistiku viis mõõdet on olulised kvaliteetsete teenuste tagamiseks. Alusharidus- ja lapsehoiutöötajate töö on laste elule pikaajaline mõju, kuid paljudes riikides on nende staatus suhteliselt madal, kuid paljudes riikides on nende staatus suhteliselt madal ⁽²³⁾.
- (18) Selleks, et alusharidus- ja lapsehoiutöötajad saaksid täita oma ülesandeid laste ja nende perekondade toetamisel, peavad neil olema mitmekülgsed teadmised, oskused ja pädevused ning neil peavad olema põhjalikud teadmised lapse arengust ja alushariduse pedagoogikast. Töötajate kutseoskuste parandamine on olulise tähtsusega, sest parem ettevalmistus tagab kvaliteetsema teenuse, seega paraneb töötajate ja laste suhtlus ning laste arengu tulemused on paremad ⁽²⁴⁾.

⁽²¹⁾ Poliitikadokument „Young children and their services: developing a European approach“, Children in Europe (2008).

⁽²²⁾ Euroopa Komisjoni haldusallasse kuuluva alushariduse ja lapsehoiu temaatilise töörühma 2014. aasta oktoobri aruanne, ettepanek: „Alushariduse ja lapsehoiu kvaliteediraamistiku peamised põhimõtted“.

⁽²³⁾ Eurofound (2015) „Early childhood care: working conditions, training and quality of services – A systematic review“ („Lapsehoid: töötingimused, koolitus ja teenuste kvaliteet. Süstemaatiline ülevaade“).

⁽²⁴⁾ Euroopa Komisjon (2011), „CoRe: Competence Requirements in Early Childhood Education and Care“.

- (19) Paljud teenuseosutajad töötavad koos abiõpetajatega, kelle peamine ülesanne on toetada õpetajaid, kes töötavad vahetult laste ja perekondadega. Tavaliselt on abiõpetajatel õpetajast madalam kvalifikatsioon ja paljudes riikides puuduvad nõuded abiõpetajate kvalifikatsioonile. Seepärast on vaja parandada töötajate, kaasa arvatud abiõpetajate professionaalsust⁽²⁵⁾. Pidev kutsealane areng on abiõpetajate pädevuse suurendamise lahutamatu osa.
- (20) Kvaliteediraamistik või samaväärne dokument võib olla alushariduse ja lapsehoiu hea juhtimistava tõhus element. Eksperdiarvamuste ja hiljutise poliitikaülevaate⁽²⁶⁾ kohaselt on nendes riikides, kus kvaliteediraamistik on välja töötatud ja kus seda rakendatakse, reformidele terviklikum ja ühtsem lähenemisviis. On oluline, et asjaomased sidusrühmad ja spetsialistid on kvaliteediraamistiku kujundamisse kaasatud ja tunnevad end selle eest vastutavana.
- (21) Liikmesriigid on määranud kindlaks alushariduses ja lapsehoius osalemise sihttasemed ja eesmärgid. Euroopa Ülemkogu kohtumisel 2002. aastal Barcelonas seati eesmärgiks⁽²⁷⁾ pakkuda 2010. aastal liidus ametlikku lapsehoiuteenust vähemalt 90 %-le lastest alates kolmest eluaastast kuni kohustusliku koolieani ja teha lapsehoiuteenus kättesaadavaks vähemalt 33 %-le alla kolmeaastastest lastest. Need eesmärgid kinnitati ka Euroopa soolise võrdõiguslikkuse paktis aastateks 2011–2020. Edusamme nende eesmärkide saavutamisel on analüüsitud komisjoni aruandes Barcelona eesmärkide saavutamise kohta⁽²⁸⁾. Euroopa haridus- ja koolitusvaldkonna strateegilises raamistikus⁽²⁹⁾ on seatud eesmärgiks pakkuda alusharidust 95 %-le lastest alates neljandast eluaastast kuni algkooli minekuni.
- (22) Liikmesriigid on viimastel aastatel saavutanud üldiselt häid tulemusi parema juurdepääsu tagamisel alusharidusele ja lapsehoiule. Strateegilises raamistikus „Haridus ja koolitus 2020“ sätestatud sihttasemed ja Barcelona eesmärgid on alla kolmeaastaste laste puhul saavutatud. Hoolimata alates 2011. aastast tehtud edusammudest, ei ole Barcelonas seatud eesmärki laste puhul alates kolmandast eluaastast kuni kohustusliku koolieani veel saavutatud. 2016. aastal osales selle vanuserühma lastest alushariduses ja lapsehoius 86,3 %. Paraku on keskmiste näitajate taga olulisi erinevusi liikmesriikide, piirkondade ja ühiskonnarühmade vahel⁽³⁰⁾. Selleks et tagada kõikidele lastele juurdepääs kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehoiule niipea, kui vanemad seda soovivad, on vaja veel pingutada. Eelkõige on vaja konkreetseid meetmeid, et luua parem juurdepääs ebasoodsas olukorras olevate laste jaoks⁽³¹⁾.
- (23) Käesoleva soovitus eesmärk on luua ühine arusaam sellest, mida tähendab kvaliteetne alusharidus ja lapsehoiu. Soovitus esitatakse võimalikud meetmed, mida valitsused saavad kaaluda lähtuvalt konkreetsest olukorrast riigis. Sektori edendamiseks on käesolev soovitus suunatud ka vanematele, institutsioonidele ja organisatsioonidele, sealhulgas sotsiaalpartneritele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele ning teadlastele.
- (24) Käesolevas soovitus⁽³²⁾ mõistetakse alusharidust ja lapsehoiu kui mis tahes reguleeritud korraldust, mis tagab lastele hariduse ja hoiu alates sünnist kuni kohustusliku algkoolieani, sõltumata võimalustest, rahastamisest, lahti-olekuaegadest või programmi sisust, ning hõlmab lapsehoiuasutusi ja perekondlikku päevahoidu, era- ja avaliku sektori rahastust ning eelkooliealistele ja algkooliealistele lastele suunatud teenuseid.
- (25) Käesolevas soovitus esitatakse täielikult subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid,

SOOVITAB KÄESOLEVAGA LIIKMESRIIKIDEL:

kooskõlas liikmesriikide ja Euroopa õigusaktidega, vastavalt olemasolevatele vahenditele ja riigi oludele ning tihedas koostöös kõigi asjakohaste sidusrühmadega teha järgmist:

1. Parandada juurdepääsu kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehoiule kooskõlas käesoleva soovitus eesmärkidega ja Euroopa sotsiaalõiguste samba 11. põhimõttega.

⁽²⁵⁾ „Professionalisation of Childcare Assistants in Early Childhood Education and Care (ECEC): Pathways towards Qualification“, NESET II aruanne (2016).

⁽²⁶⁾ „The current state of national ECEC quality frameworks, or equivalent strategic policy documents, governing ECEC quality in EU Member States“, NESET II aruanne, aprill 2017.

⁽²⁷⁾ SN 100/1/02 REV 1.

⁽²⁸⁾ COM(2018) 273 final.

⁽²⁹⁾ ELT C 417, 15.12.2015, lk 25.

⁽³⁰⁾ COM(2018) 273 final.

⁽³¹⁾ Euroopa Komisjon (2017), „Hariduse ja koolituse valdkonna ülevaade“.

⁽³²⁾ ISCED 0.1 ja ISCED 0.2.

2. Teha tööd selle nimel, et alusharidus- ja lapsehoiuteenused oleksid kättesaadavad, taskukohased ja kaasavad. Tähelepanu tuleb pöörata järgmisele:
 - a) toetada laste arengut järjepidevalt ja võimalikult vara alusharidus- ja lapsehoiuvõimaluste kaudu;
 - b) analüüsida perekondade nõudlust ja kohtade pakkumist, et kohendada alusharidus- ja lapsehoiuteenuste pakkumist paremini perekondade vajadustega, austades vanemate valikut;
 - c) analüüsida takistusi, millega perekonnad võivad alusharidus- ja lapsehoiuteenustele juurdepääsul ja nende kasutamisel kokku puutuda (nt kulud, vaesusest tulenevad takistused, geograafiline asukoht, mittepaindlikud lahtiolekuajad, erivajadustega lastele ebapiisavate teenuste osutamisega seotud takistused, kultuurilised ja keelelised takistused, diskrimineerimine ning teabe puudumine), ja need takistused kõrvaldada;
 - d) luua kontaktid perekondadega, eriti haavatavas või ebasoodsas olukorras olevate perekondadega, et teavitada neid alushariduses ja lapsehoiuse osalemise võimalustest ja kasulikkusest, samuti vajaduse korral olemasolevast toetusest ning luua usaldus nimetatud teenuste vastu ja innustada osalemist varajasest lapseast, ning teha nendega koostööd;
 - e) tagada, et kõikidel perekondadel, kes soovivad alusharidus- ja lapsehoiuteenuseid kasutada, oleks juurdepääs taskukohasele ja kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehoiule; parim viis seda saavutada on teha asjakohasel valitsemise tasemel tööd selle nimel, et saavutada õigus kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehoiule;
 - f) osutada kaasavaid alusharidus- ja lapsehoiuteenuseid kõikidele lastele, sealhulgas erineva taustaga ja hariduslike erivajadustega, sealhulgas puuetega lastele, vältida segregatsiooni ning soodustada laste osalemist, olenemata nende vanemate või hooldajate tööturustaatusast;
 - g) toetada kõiki lapsi õppekeele omandamisel, võttes samas arvesse ja väärtustades ka lapse esimest keelt;
 - h) tugevdada ennetusmeetmeid, probleemide varajast tuvastamist ja asjakohaseid teenuseid erivajadustega laste ja nende perekondade jaoks, kaasates kõik asjaomased osalejad, näiteks haridus-, sotsiaal- ja tervishoiuteenused ning vanemad.
3. Toetada alusharidus- ja lapsehoiutöötajate, sealhulgas juhatajate professionaalsuse parandamist. Sõltuvalt olemasolevast kutsekvalifikatsioonist ja töötajate osatusest võib edukas tegevus hõlmata järgmist:
 - a) tõsta alushariduse ja lapsehoiu kutsealade staatust, töötades välja kõrged kutsestandardid, pakkudes alushariduse ja lapsehoiu õpetajatele atraktiivset tööalast staatust ja karjäärivõimalusi, püüdes saavutada paremat soolist tasakaalu ja luues madala või puuduva kvalifikatsiooniga töötajatele võimalused professionaalsuse parandamiseks ja abiõpetajatele erivõimalused kvalifikatsiooni omandamiseks;
 - b) parandada esmaõpet ja pidevat kutsealast arengut, et võtta igakülgset arvesse laste heaolu, õppimis- ja arenguvajadusi, ühiskonna arengut ja soolist tasakaalu ning järgides täielikult lapse õigusi;
 - c) võimaldada töötajatele aega professionaalset arengut toetavateks tegevusteks – refleksiooniks ja kavandamiseks, vanemate kaasamiseks ja koostööks muude spetsialistide ja kolleegidega;
 - d) anda töötajatele pädevus tulla toime erineva tausta ja hariduslike erivajaduste, sealhulgas puuetega laste konkreetsete vajadustega ning valmistada töötajaid ette tööks mitmesuguste rühmadega.
4. Toetada alushariduse õppekava väljatöötamist, et võtta arvesse laste huve, tagada nende heaolu ning täita iga lapse, sealhulgas erivajadustega või haavatavas või ebasoodsas olukorras olevate laste individuaalsed vajadused ja potentsiaal. Terviklikku õppimist ja laste arengut toetav lähenemisviis võiks hõlmata järgmist:
 - a) tagada sotsiaal-emotsionaalse ja kognitiivse arengu tasakaal, tunnustada mängude tähtsust, toetada kokkupuudet looduse, muusika ja kunstiga ning kehalist aktiivsust;
 - b) edendada osalemist, algatusvõimet, sõltumatust, probleemide lahendamist ja loovust ning innustada põhjendamisel, uurimisel ja koostööl põhinevate õppimisharjumuste kujundamist;

- c) edendada empaatiavõimet, kaastunnet, vastastikust lugupidamist ja teadlikkust võrdõiguslikkusest ja mitmekesisusest;
 - d) pakkuda võimalusi varajaseks keeltega kokkupuuteks ja keeleõppeks mängulise tegevuse kaudu ning
 - e) kaaluda võimaluse korral selliste kohandatud mitmekeelsete alusharidusprogrammide rakendamist, milles võetakse arvesse ka kaks-/mitmekeelsete laste erivajadusi;
 - f) koostada teenuseosutajatele juhised eakohaste digivahendite ja uudse tehnoloogia kasutamise kohta;
 - g) edendada alushariduse ja lapsehoiu integreerimist haridusteesse ning toetada alushariduse ja lapsehoiu töötajate, vanemate ja nõustamisteenuste vahelist koostööd, et tagada lastele sujuv üleminek algkooli;
 - h) edendada kaasavat, demokraatlikku ja osalusel põhinevat õpikeskkonda, milles on hõlmatud ja ühendatud tervikuks kõikide laste arvamus.
5. Edendada alusharidus- ja lapsehoiuteenuste läbipaistvat ja ühtset järelevalvet ja hindamist asjakohastel tasanditel, eesmärgiga töötada välja poliitikameetmed ja neid rakendada. Tõhus lähenemisviis võiks hõlmata järgmist:
- a) kasutada nii süsteemi kui ka teenuste tasandil kvaliteedijuhtimises enesehindamise vahendeid, küsimustikke ja vaatlussuuniseid;
 - b) kasutada sobivaid ja eakohaseid meetodeid, et edendada laste osalemist, kuulata ära nende seisukohad, mured ja ideed ning võtta laste seisukohti hindamisprotsessis arvesse;
 - c) kasutada olemasolevaid vahendeid (nt Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuuri loodud kaasava alushariduse õpikeskkonna eneseanalüüsi vahend), et muuta alusharidus ja lapsehoid kaasavamaks.
6. Seada eesmärgiks tagada alusharidus- ja lapsehoiuteenuste piisav rahastamine ja nende osutamise õigusraamistik. Tähelepanu tuleb pöörata järgmisele:
- a) suurendada investeeringuid alusharidusse ja lapsehoiu, pöörates tähelepanu kättesaadavusele, kvaliteedile ja taskukohasusele ning kasutades asjakohasel juhul Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide pakutavaid rahastamisvõimalusi;
 - b) luua vajaduspõhised riiklikud või piirkondlikud kvaliteediraamistikud ja neid hallata;
 - c) edendada perekondadele ja lastele suunatud teenuste vahelist koostööd ja nende täiendavat integreerimist eelkõige sotsiaal- ja tervishoiuteenuste ning koolidega riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
 - d) luua alusharidus- ja lapsehoiusteesis tugevad lastekaitse- ja turvameetmed, et aidata kaitsta lapsi igasuguse vägivald eest;
 - e) töötada välja süsteem, mille eesmärk on saavutada:
 - 1) tugev dialoogi- ja arutelukultuur, mis edendab pidevat arengu- ja õppeprotsessi kõigi tasandite osalejate vahel;
 - 2) alusharidus- ja lapsehoiuasutuste kõrge kvaliteet ning asjakohane geograafiline jaotus laste elukeskkonna suhtes.
7. Anda olemasolevate raamistike ja vahendite kaudu aru saadud kogemustest ja tehtud edusammudest, mis on seotud juurdepääsuga alusharidus- ja lapsehoiusteesile ning alushariduse ja lapsehoiu kvaliteediga.

KIIDAB HEAKS KOMISJONI KAVATSUSE:

- 8. hõlbustada kogemuste ja heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel hariduse ja koolituse valdkonna koostöö strateegilises raamistikus ja järglaskavade raames, samuti sotsiaalkaitsekomitees;
- 9. toetada liikmesriikide koostööd lähtuvalt nende taotlustest ning korraldades vastastikust õpet ja kogemusnõustamist;

10. toetada koostööd OECD alushariduse ja lapsehoiu võrgustikuga, et hõlbustada tulemuste levitamist ja vältida dubleerimist;
11. toetada kvaliteetsete kaasavate alusharidus- ja lapsehoiuteenuste arendamist, tehes kättesaadavaks liidu rahastamisvahendid, eelkõige Erasmus+ programmi ning asjakohasel juhul Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide (sh Interreg) raames, ilma et see piiraks läbirääkimisi järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle;
12. teha pärast liikmesriikidega konsulteerimist ettepanek alushariduse ja lapsehoiu alase Euroopa sihttaseme ja eesmärgi ajakohastamiseks kooskõlas raamistiku HK 2020 sihttaseme ja Barcelona eesmärkide muutmisega. Kõnealust sihttasemet käsitlevat ettepanekut ja teisi kavandatud Euroopa hariduse ja koolituse sihttasemeid peaks arutama nõukogu ja tegema nende kohta otsuse siis, kui hakatakse koostama uut, 2020. aasta järgset hariduse ja koolituse valdkonna strateegilist raamistikku.
13. esitada nõukogule aruanne soovitusel järelmeetmete kohta, järgides olemasolevate raamistike ja vahendite puhul ette nähtud aruandluse korda.

Brüssel, 22. mai 2019

Nõukogu nimel

eesistuja

C. B. MATEI

LISA

„Lastel on õigus kvaliteetsele ja taskukohasele alusharidusele ja lapsehoiule.“

Euroopa sotsiaalõiguste sammas

Õppimine algab juba sünnist ja esimesed eluaastad on lapse kujunemisele kõige olulisemad, sest siis pannakse alus elukestvatele arengule. Käesolevas kvaliteediraamistikus on sätestatud kvaliteetse alusharidus- ja lapsehoiusteemi põhimõtted ning Euroopa lähenemisviis, mis põhinevad ELi liikmesriikide headel tavadel ja kaasaegsetel teadusuuringutel. Raamistik hõlmab kümme kvaliteedinäitajat, mis on jagatud viide laiemasse valdkonda: juurdepääs, töötajad, õppekava, seire ja hindamine, juhtimine ja rahastamine. Kümme kvaliteedinäitajat kirjeldavad kvaliteetse teenuse praktikas välja kujunenud põhijooni. Kvaliteediraamistik on juhtimisvahend, mille eesmärk on anda suuniseid alusharidus- ja lapsehoiusteemide arendamiseks ja toetamiseks.

Raamistiku põhieesmärk on kirjeldada süsteemi, millega saab kõikidele lastele pakkuda kvaliteetset alusharidust ja lapsehoiu, ja selle arendamist; raamistiku aluseks on järgmised põhimõtted:

- kvaliteetsed teenused on üliolulised lapse arengu ja õppimise edendamisel ning pikemas perspektiivis ka lapse hariduslike väljavaadete parandamisel;
- väga oluline on vanemate osalemine partneritena selliste teenuste osutamisel – perekond on lapse kõige tähtsam kasvu- ja arengukeskkond ning vanemad (ja hooldajad) vastutavad iga lapse heaolu, tervise ja arengu eest;
- alusharidus- ja lapsehoiuteenused peavad olema lapsekesksed, last aktiivselt kaasavad ja lapse arvamust arvesse võtavad.

ALUSHARIDUSE JA LAPSEHOIU ELI KVALITEEDIRAAMISTIK

Kõikidele lastele JUURDEPÄÄSU tagamine kvaliteetsetele alusharidus- ja lapsehoiuteenustele toetab nende tervislikku arengut ja hariduslikku edukust ning aitab vähendada sotsiaalset ebavõrdsust ja pädevuslõhet erineva sotsiaal-majandusliku taustaga laste vahel. Võrdse juurdepääsu tagamiseks on samuti tähtis, et vanematele, eriti naistele, oleksid loodud paindlikud võimalused tööturule (taas)integreerumiseks.

*Kvaliteedinäitajad:***1. Teenus, mis on kättesaadav ja taskukohane kõikidele perekondadele ja lastele.**

Üldine seadusjärgne õigus alushariduse ja lapsehoiu teenustele on tugev alus, et jõuda kõikide lasteni. Selleks et hinnata täiendavaid vajadusi ja kohtade arvu kohandada, võib kasutada rahvastikuandmeid ja vanemaid hõlmavaid uuringuid, milles käsitletakse nõudlust alushariduse ja lapsehoiu järele.

Teenuse osutamisega saab kõrvaldada tõkked, mis võivad takistada perekondade ja laste osalemist. See võib hõlmata alushariduse ja lapsehoiu kohustuslike tasude kohandamist, et võimaldada ka väikese sissetulekuga leibkondadele teenusele juurdepääsu. Samuti on tõendeid, et paindlikud lahtiolekuajad ja muud kokkulepped võimaldavad eelkõige töötavate emade laste ning vähemusrühmadest või ebasoodsatest oludest pärit laste kaasamist.

Kui teenuse pakkumine jaotub ühtlaselt linna- ja maapiirkondade, jõukate ja vaeste linnaosade ja piirkondade vahel, aitab see laiendada ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade juurdepääsu teenusele. Linnaosade puhul, kus elavad vaesemad perekonnad, vähemuste või rändajate või pagulaste perekonnad, on kvaliteetsete teenuste kättesaadavusel ja taskukohasusel teadaolevalt suurim mõju võrdsete võimaluste ja sotsiaalse kaasamise toetamisel.

2. Teenus, mis innustab osalema, suurendab sotsiaalset kaasatust ja soosib mitmekesisust.

Alusharidus- ja lapsehoiuasutused saavad aktiivselt innustada osalemisele, kaasates vanemaid, perekondi ja hooldajaid otsustusprotsessi (nt hoolekogud). Sihtotstarbeliste algatuste jõudmine perekondadeni, eelkõige üksikvanemaga perekondadeni ning ebasoodsas olukorras olevate, vähemuste või rändajate perekondadeni, võimaldab neil väljendada oma vajadusi ja teenuseosutajad saavad neid vajadusi arvesse võtta teenuse kohandamisel kohalike kogukondade vajadustele vastavaks.

Tuleb toetada tõrjutud rühmadest, rändajate hulgast või vähemusrühmadest pärit töötajate tööle võtmist, sest on tõestatud, et kui alusharidus- ja lapsehoiuasutuse personali koosseis kajastab kogukonna mitmekesisust, võib see olla eeliseks.

Laste sõbraliku keskkonna loomine, kus väärtustatakse nende keelt, kultuuri ja kodust tausta, aitab arendada nende kuuluvustunnet. Asjakohane pidev kutsealane areng aitab samuti töötajatel valmistuda kakskeelsete laste vastuvõtmiseks ja toetamiseks.

Alusharidus- ja lapsehoiuasutused saavad arendada perekondades häid tavasid, et üleminek kodusest keskkonnast lasteasutusse oleks sujuv, ning toetada vanemate ulatuslikku osalust, korraldades konkreetseid algatusi.

TÖÖTAJAD on kõige olulisem tegur laste heaolu ning õpi- ja arengutulemuste tagamisel. Seepärast on töötajate töötingimused ja kutsealane areng tähtsad kvaliteedikomponendid.

Kvaliteedinäitajad:

3. Kõrge kvalifikatsiooniga töötajad, kelle esma- ja täiendusõpe võimaldavad neil täita oma ametiülesandeid.

Tõhus alusharidus- ja lapsehoiusteesüsteem aitab parandada töötajate tööalast staatust, mida on laialdaselt tunnustatud kui üht olulisemat kvaliteeditegurit, tõstes kvalifikatsioonitaset, pakkudes atraktiivset tööalast staatust ja paindlikke karjäärivõimalusi ja luues alternatiivseid võimalusi abiõpetajatele. Seda tegevust saab toetada, kui lisaks abistavale personalile on eesmärgiks kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistidest koosnev pedagoogiline personal, kellel on alushariduse kutse kvalifikatsioon.

Kõige uuemad esmaõppeprogrammid on koostatud koostöös praktikutega ning teooria ja praktika on neis hästi tasakaalus. See on samuti väärtus, kui haridusprogrammid aitavad töötajaid ette valmistada tööks kollektiivis ja täiustada nende analüüsioskust. Sellistest programmist võib olla kasu, et koolitada töötajaid tegelema keeleliselt ja kultuuriliselt mitmekesiste rühmadega, vähemustega, rändajate ja madala sissetulekuga perekondadega.

Töötajad, keda on koolitatud järgima väikelaste arenguga seotud vajadusi, nende huve ja potentsiaali ning tuvastama võimalikke arenguprobleeme ja õpiraskusi, oskavad laste arengut ja õppimist aktiivsemalt toetada. Korrapäraselt toimuvad, kohandatud ja pidevad kutsealase arengu võimalused on kasulikud kõikidele töötajatele, sealhulgas abiõpetajatele ja abipersonalile.

Lapse arengu ja psühholoogia seisukohast olulise teemana peaks töötajate pädevused hõlmama liikmesriikide erinevatele koolitusstruktuuridele vastavaid teadmisi lastekaitse süsteemidest ja üldisemalt lapse õigustest.

4. Toetavad töötingimused, sealhulgas professionaalne juhtimine, millega luuakse võimalused vaatluseks, analüüsiks, kavandamiseks, meeskonnatööks ja koostööks vanematega.

Alusharidus- ja lapsehoiusteesüsteemid, kus pööratakse tähelepanu töötingimuste parandamisele, sealhulgas piisava palgataheme tagamisele, võivad muuta alushariduse ja lapsehoiu valdkonnas töötamise ligiõmbavamaks parema kvalifikatsiooniga inimestele, kes otsivad sobivaid töövõimalusi.

Laste arv ühe täiskasvanu kohta ja rühmade suurus kujuneb kõige sobivamaks siis, kui arvesse võetakse laste vanust ja rühma koosseisu, sest nooremad lapsed vajavad rohkem tähelepanu ja hoolt.

Kogemus näitab, et head mõju avaldavad asutuste sees ja asutuste vahel toimivad professionaalsed õpikogukonnad, mille raames eraldatakse aega ja ruumi töötajate kollegiaalsetele tavadele ja ühistevõimusele.

Juhendamise ja nõustamise pakkumine tööd alustavatele uutele töötajatele aitab neil kiiremini oma tööalaseid ülesandeid täitma asuda.

ÕPPEKAVA on võimas vahend, et parandada laste heaolu, arengut ja õppimist. Ulatuslikus pedagoogilises raamistikus esitatakse põhimõtted laste arengu ja õppimise toetamiseks haridus- ja lapsehoiuteenuste kaudu, mis vastavad lapse huvidele ja vajadustele ning toetavad tema potentsiaali.

Kvaliteedinäitajad:

5. Õppekava, mis toetub pedagoogilistele eesmärkidele, väärtustele ja meetoditele, mis võimaldavad lapsel saavutada oma täieliku potentsiaali seeläbi, et pööratakse tähelepanu tema sotsiaalsele, emotsionaalsele, kognitiivsele ja füüsilisele arengule ning heaolule.

Lapsekeskse pedagoogilise lähenemisviisiga saab paremini toetada laste üldist arengut, õppestrateegiat ning laste kognitiivset ja mittekognitiivset arengut, tuginedes sagedamini kogemuslikule õppele, mängule ja sotsiaalsetele tegevustele.

On kindlaid tõendeid selle kohta, et selgelt kindlaksmääratud õppekava on kasulik, sest sellega luuakse ühtne raamistik lapsehoiule, haridusele ning sotsialiseerumisele, mis on alusharidus- ja lapsehoiuteenuste lahutamatu osa. Ideaaljuhul määratletakse sellises raamistikus pedagoogilised eesmärgid, kuid võimaldatakse haridustöötajatel kohandada lähenemiseviisi vastavalt laste individuaalsetele vajadustele, ning esitatakse suunised kvaliteetse õpikeskkonna loomiseks. Õppekavas võetakse sobivalt arvesse raamatute ja muude trükiste kättesaadavust, et toetada laste kirjaoskuse arengut.

Mitmekesisuse, võrdsuse ja keeleteadlikkuse edendamise kaudu soodustab tõhus õppekava rändajate ja pagulaste lõimimist. Õppekava peaks toetama nii emakeele kui ka õppetöös kasutatava keele arengut.

6. Õppekava, mis eeldab töötajate koostööd laste, kolleegide ja vanematega ning enda tegevuse analüüsimist.

Õppekava saab kaasa aidata vanemate, sidusrühmade ja töötajate paremale kaasamisele ning tagada, et see vastaks paremini laste vajadustele, huvidele ja potentsiaalile.

Õppekavas saab kindlaks määrata töötajate ülesanded ning regulaarse koostöö korra suhtlemiseks vanemate ja kolleegidega muudest lastega seotud asutustest (sh tervishoiu-, sotsiaalteenuste ning hariduse valdkonnast).

Võimaluse korral võib õppekava sisaldada suuniseid alusharidus- ja lapsehoiutöötajatele selle kohta, kuidas võtta ühendust koolitöötajatega, kui laps läheb alusharidusasutusest algkooli ja/või eelkooli.

SEIRE JA HINDAMINE säilitavad kvaliteedi. Seire- ja hindamisprotsessidel võib olla oluline osa alusharidussüsteemide kvaliteedi edendamisel, kuna need osutavad süsteemi tugevatele ja nõrkadele külgedele. Nende protsessidega võib toetada sidusrühmade ja poliitikakujundajate algatusi, millega vastatakse laste, vanemate ja kohalike kogukondade vajadustele.

Kvaliteedinäitajad:

7. Seire ja hindamine annavad asjakohasel kohalikul, piirkondlikul ja/või riigi tasandil teavet, et toetada poliitikameetmete ja tavade kvaliteedi jätkuvat parandamist.

Läbipaistev teave teenuse ja töötajate kohta või õppekava rakendamise kohta asjakohasel riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil aitab parandada kvaliteeti.

Korrapäraselt laekuv informatiivne tagasiside muudab poliitikameetmete hindamise lihtsamaks ning võimaldab analüüsida, milline avaliku sektori vahendite kasutamiseviis on tõhus ja millises kontekstis.

Selleks et määrata kindlaks personali õpivajadused ja teha õigeid otsuseid, kuidas teenuse kvaliteeti ja kutsealast arengut kõige tõhusamalt parandada, on vaja, et alushariduse valdkonna juhid koguksid asjaomaseid andmeid õigeaegselt.

8. Seire ja hindamine, mis on lapse parimates huvides.

Selleks et kaitsta lapse õigusi, tuleb alusharidus- ja lapsehoiusteemides rakendada tõhusaid lastekaitsemeetmeid, et kaitsta lapsi igasuguse vägivalda eest. Tõhus lastekaitsepoliitika peaks hõlmama nelja laiemat valdkonda: 1) poliitika, 2) inimesed, 3) meetmed ja 4) aruandlus. Rohkem teavet nende valdkondade kohta leiab organisatsiooni Keeping Children Safe veebilehelt „Child safeguarding standards and how to implement them“ (lastekaitse standardid ja nende rakendamine).

Seire ja hindamine võib soodustada kõikide sidusrühmade aktiivset osalemist ja koostööd. Kõik kvaliteedi arendamisega seotud isikud võivad seire ja hindamise tavadele kaasa aidata ja sellest kasu saada.

Olemasolevad tõendid näitavad, et seiremeetodite kombineerimine (nt laste oskuste ja õppimise jälgimine, dokumenteerimine, kirjeldav hindamine) võib anda kasulikku teavet ja ülevaate lapse kogemustest ja arengust ning toetada sujuvat üleminekut algkooli.

Tuleks luua sellised seirevahendid ja kaasavad hindamismenetlused, et teha laste hääl kuuldavaks ja nad saaksid avaldada arvamust oma õppe- ja sotsialiseerumiskogemuste kohta asutustes.

JUHTIMISEL JA RAHASTAMISEL on tähtis roll, et alusharidus- ja lapsehoiuteenus saaks toetada laste isiklikku arengut ja õppimist, vähendada hariduslõhet ja edendada sotsiaalset ühtekuuluvust. Kvaliteet tagatakse terviklike ja sidusate avaliku sektori poliitikameetmete kaudu, millega seotakse alusharidus- ja lapsehoiuteenused muude teenustega, mis on suunatud laste ja nende perekondade heaolu tagamisele.

Kvaliteedinäitajad:

9. Sidusrühmadel on selge ja ühine arusaam oma rollist ja vastutusest ning nad teavad, et neilt oodatakse koostööd partnerorganisatsioonidega.

Alusharidus- ja lapsehoiuteenuste osutamisele aitab kaasa tihe koostöö kõikide lastele suunatud teenuste osutajatega, sealhulgas sotsiaal- ja tervishoiuasutuste, koolide ja kohalike sidusrühmadega. Sellised asutustevahelised sidemed on osutunud tõhusamaks, kui neid reguleeritakse sidusa poliitikaraamistikuga, mis võib aidata edendada tulevikku vaatavat koostööd ja pikaajalisi investeeringuid kohalikesse kogukondadesse.

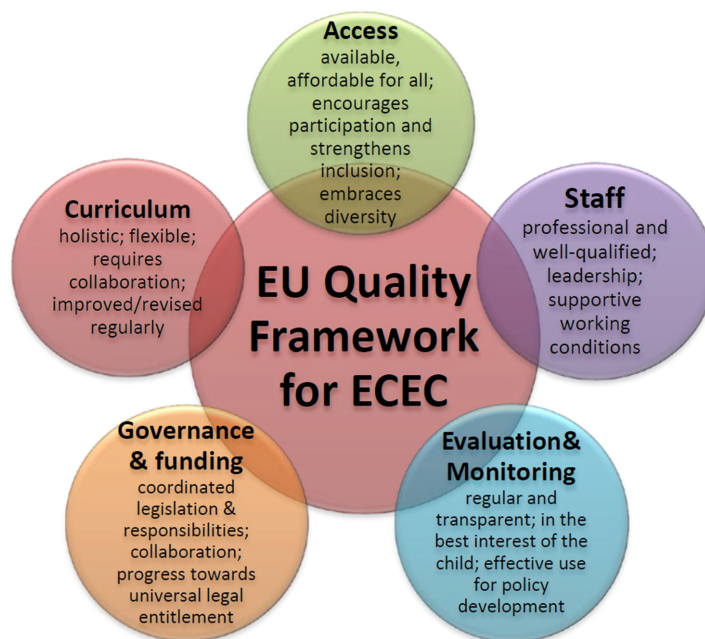
Sidusrühmade osalemine alusharidus- ja lapsehoiuteenuste kujundamisel ja rakendamisel on otsustava tähtsusega.

Alushariduse ja lapsehoiu valdkonna reguleerimise eest vastutavate teenistuste integreerimine või koordineerimine võib süsteemi kvaliteedile positiivselt mõjuda.

10. Õigusaktid, regulatsioonid ja/või rahastamine toetavad liikumist selles suunas, et kõigil on õigus kvaliteetsele ja taskukohasele alusharidusele ja lapsehoiule, ning asjaomastele sidusrühmadele antakse edusammudest korrapäraselt aru.

Kõikidele lastele osutatava teenuse kvaliteedi parandamine võib olla lihtsam, kui kehtestada järk-järgult üldine seadusjärgne õigus. See hõlmab alushariduses ja lapsehoiuses osalemise soodustamist juba varajases lapseeas. Kasu võib olla hindamisest, kas turupõhised alusharidus- ja lapsehoiuteenused põhjustavad ebasoodsamas olukorras olevate laste jaoks ebavõrdset juurdepääsu teenustele või teenuse madalamat kvaliteeti, ning vajaduse korral võtta parandusmeetmed.

Tihe seos töö-, tervishoiu- ja sotsiaalpoliitikaga annab selge eelise, sest võimaldab ressursside tõhusamat ümberjaotamist ning ebasoodsas olukorras olevate rühmade ja vaesemate piirkondade sihtrahastamist.

NÕUKOGU SOOVITUS,
22. mai 2019,
tervikliku keeleõppekäsituse kohta
(2019/C 189/03)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 165 ja 166,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“⁽¹⁾ esitas Euroopa Komisjon visiooni Euroopa haridusruumist, kus riigipiirid ei ole takistuseks kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja teadusuuringutele, kus õpingute või töö tõttu mõnes muus liikmesriigis viibimine on muutunud tavaliseks, kus üha rohkem inimesi räägib lisaks oma emakeelele veel kahte keelt ja kus elanike identiteedi oluline osa on olla eurooplane, kes tajub Euroopa ühist kultuuri- ja keelepärandit ja selle mitmekesisust.
- (2) Õiglase töö ja majanduskasvu teemalise Göteborgi tippkohtumise mitteametlikul töökohtumisel rääkisid riigipead ja valitsusjuhid hariduse ja kultuuri rollist tuleviku Euroopas. Euroopa Ülemkogu 14. detsembri 2017. aasta järel dustes⁽²⁾ kutsutakse liikmesriike, nõukogu ja komisjoni kooskõlas nende vastavate pädevustega üles selles valdkonnas tehtavat tööd jätkama.
- (3) Euroopa Ülemkogu kutsus 15.–16. märtsil 2002. aastal Barcelonas vastu võetud järel dustes üles võtma hariduse valdkonnas täiendavaid meetmeid põhioskuste parandamiseks, eelkõige vähemalt kahe võõrkeele õpetamise kaudu juba väga varases eas.
- (4) Nõukogu soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes⁽³⁾ määratletud kaheksa võtmepädevuse hulka kuuluvad ka kirjaoskuspädevus ja mitmekeelsuse pädevus.
- (5) Mitmekeelsuse pädevusel⁽⁴⁾ on Euroopa haridusruumi kujundamisel keskne koht. Kuna liidusisene õpiränne, koolitus- ja tööalane liikuvus ning ränne kolmandatest riikidest liitu järjest kasvab ja koostööd tehakse üleilmsel tasandil, siis peavad haridus- ja koolitussüsteemid keeleõppes ette tulevad probleemid üle vaatama ning Euroopa keelelisest mitmekesisusest tulenevad võimalused läbi arutama.
- (6) Keeleõpet laiendades ja parandades saaks tugevdada hariduse ja koolituse Euroopa mõõdet. Nii saaks soodustada sellise Euroopa identiteedi väljakujundamist kogu selle mitmekesisuses, mis täiendaks kohalikku, piirkondlikku ja riigi tasandi identiteeti ja traditsioone, ning edendada paremat arusaamist liidust ja selle liikmesriikidest. Mitmekeelsuse pädevus parandab arusaamist teistest kultuuridest ning aitab seega kaasa kodaniku- ja demokraatiaalaste pädevuste arendamisele.
- (7) Peaaegu pooled eurooplased⁽⁵⁾ märgivad, et nad ei ole võimelised arendama vestlust üheski teises keeles peale oma esimese keele⁽⁶⁾. Mitmekeelsuse pädevuse puudumine põhjustab probleeme ning takistab haldusametuste ja inimeste vahelist sisukat teabevahetust, eelkõige piirialadel⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ COM(2017) 673 final.

⁽²⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.

⁽³⁾ ELT C 189, 4.6.2018, lk 1.

⁽⁴⁾ Kuigi Euroopa Nõukogu kasutab inimeste mitme keele oskuse kirjeldamiseks inglise keeles mõistet *plurilingualism* („paljukeelsus“), kasutatakse Euroopa Liidu ametlikes dokumentides inglise keeles mõistet *multilingualism* („mitmekeelsus“), et kirjeldada nii üksikisiku pädevusi kui ka ühiskondlikke situatsioone. Osaliselt on see tingitud raskustest mõistete *plurilingual* ja *multilingual* eristamisel muudes kui inglise ja prantsuse keeles.

⁽⁵⁾ Eurooplased ja nende keeled – Eurobaromeetri eriuuringu kokkuvõte (2012).

⁽⁶⁾ „Esimene keel“ – keelevariant (-variantid), mis on omandatud ja mida kasutatakse varases lapsepõlves (umbes enne kahe- või kolmeaastaseks saamist), mil inimene õpib rääkima. Eelistatav on just see termin („esimene keel“), võttes arvesse, et termin „emakeel“ osutub sageli ebakohaseks, sest esimese keele rääkija ei pea tingimata olema vaid ema.

⁽⁷⁾ Komisjoni teatis „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“ (COM(2017) 534).

- (8) Keskkoolis saavutab kümnest õpilasest vaid neli esimese võõrkeele omandamisel iseseisva keelekasutaja taseme, mis tähendab võimet lihtsal tasemel vestelda. Vaid veerand õpilastest omandab selle taseme teise võõrkeele puhul⁽⁸⁾. Võrdlev analüüs, mis tehti haridus- ja koolitussüsteemi keeleõppe valdkonnas, näitas, et enamikul liikmesriikidel on raskusi soovitud õpiväljunditeni jõudmisel. Ehkki probleeme on kõigis haridussektorites, on need eriti teravad kutsehariduses ja -õppes, kus keeleõppele pannakse vähem rõhku.
- (9) Vähene mitmekeelsuse pädevus on endiselt üks peamisi takistusi Euroopa haridus-, koolitus- ja noorteprogrammide pakutavate võimaluste kasutamisel. Suurem mitmekeelsuse pädevus omakorda võimaldab inimestel siseturu pakutavatest võimalustest, näiteks töötajate vabast liikumisest rohkem kasu saada, samuti aitab see teha teadlikumaid otsuseid teistes ELi riikides pakutavate võimaluste kohta.
- (10) Osana laiemast vajalike oskuste kogumist annab mitmekeelsuse pädevus nii ettevõtjatele kui ka töötajatele konkurentsieelise. Võõrkeeleoskuse ja töökoha omamise tõenäolisuse vahel on positiivne seos. Samas näitavad viimase kutsealase jätkukoolituse alase uuringu (CVTS 2016) tulemused, et vaid 7,9 % ettevõtjatest (kes koolitavad oma töötajaid) saavad oma töötajaid keelekursustele (Slovakkias on see näitaja 22,1 %, samas Iirimaa 0,5 %).
- (11) Kui tuleviku ühiskonnas ja tööalases keskkonnas soovitakse säilitada sama elatustaset ja saavutada kõrget tööõivemäära ning suuremat sotsiaalset sidusust, on inimestel vaja õigeid oskusi ja pädevusi. Parema mitmekeelsuse pädevuse omandamine võib toetada liidusisese liikuvuse ja koostöö suurenemist liidus. See on esmatähtis ka rändetaustaga laste, üliõpilaste ja täiskasvanute täieliku integreerimise tagamisel.
- (12) Tuleb uurida uusi õppimise viise, mis sobiksid ühiskonnale, kus inimesed on muutumas üha liikuvamaks ja mis on järjest suuremal määral digitaliseerunud. Digitaalne areng võimaldab üha rohkem keeli õppida ja praktiseerida neid väljaspool klassiruumi ja õppekava. Paraku ei kajasta olemasolevad keeleoskuse hindamise viisid neid arenguid täielikult.
- (13) Euroopa sotsiaalõiguste samba esimese põhimõttena on märgitud, et igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad ühiskonnas täielikult osaleda ja aidavad suunduda edukalt tööturule. Mitmekeelsuse pädevus on üks võtmepädevusi, millest võib olla abi töölesobivuse, eneseteostuse, kodanikuaktiivsuse, kultuuridevahelise mõistmise ja sotsiaalse kaasatuse edendamisel. Seda pädevust nimetatakse ka suutlikkuseks kasutada suhtlemisel eri keeli asjakohaselt ja tulemuslikult.
- (14) Rohkem kui pooled liikmesriikidest on oma territooriumil ametlikult tunnustanud piirkondlikke ja vähemuskeeli (sealhulgas oma riigi viipekeelt) õiguslikel või haldusesmärkidel. Mitut sellist keelt kasutatakse riigipiiriüleselt. Euroopa keelemaastikku täiendavad ka sisserändajate ja pagulaste poolt kaasa toodud keeled.
- (15) Koolid on järjest enam teadlikumad vajadusest tagada, et kõik lapsed olenemata taustast ja esimesest keelest omandavad õppekeele väga heal tasemel, vajaduse korral spetsiaalsete tugimeetmete abil. Nii toetatakse võrdsust ja võrdseid võimalusi ning vähendatakse haridussüsteemist varakult lahkumise riski.
- (16) Keeleteadlikkus koolides võiks hõlmata teadlikkust ja arusaamist kõigi õpilaste kirjaoskuse ja mitmekeelsuse pädevustest, sealhulgas selliste keelte oskustest, mida koolis ei õpetata. Koolid võiksid teha vahet vajaliku mitmekeelsuse pädevuse eri tasemetel sõltuvalt kontekstist ja eesmärgist ning vastavalt iga õpilase oludele, vajadustele, võimetele ja huvidele.
- (17) Mõne aine õpetajate, sealhulgas nüüdisvõõrkeelte õpetajate vähesust on peetud probleemiks rohkem kui pooltes Euroopa Liidu haridussüsteemides ja mitu liikmesriiki on teinud reforme või pakkunud eritingimusi, millega lahendada keeleõpetajate vähesuse probleem. Need reformid ja eritingimused võiksid hõlmata stipendiume, millega soodustada kõrgkoolis keeli õppinud, kuid muu erialase kogemusega inimeste õpetajaks hakkamist või reformitud õpetajahariduse programmidega liitumist.

⁽⁸⁾ Kokkuvõtte esimesest Euroopa keeleoskuse uuringust (Euroopa Komisjon, 2012).

- (18) Algatused, mille eesmärk on haridussüsteemis võtmepädevuste omandamise parandamine (muu hulgas päriselus omandatud kogemuste ja akadeemilise õppe parema sidumise ning koolides digitehnoloogia kasutamise ja innovatsiooni toetamise abil), on esiplaanile tõstnud õpiväljundid. Nende algatustega on toetatud ka mitmekeelsuse pädevuse omandamist.
- (19) Lõimitud aine- ja keeleõpe ehk aine õpetamine võõrkeeles ning keeleõppes kasutavad digi- ja veebivahendid on osutunud erinevate õppijate rühmade jaoks tõhusaks. Keeleõpetajad kõikjal Euroopas võiksid kasu saada enda pidevast erialasest täiendamisest, seda nii oma digipädevuste ajakohastamise kaudu kui ka õppides, kuidas erinevaid meetodeid ja uusi tehnoloogiaid kasutada kõige paremini õpetamist täiendada. Selles võiks õpetajaid aidata olemasolevad avatud õppematerjalid, sealhulgas Euroopa Nõukogu tehtud tööd.
- (20) Mitmesugused Euroopas tehtud algatused on toetanud mitmekeelsuse pädevuse määramist ja arendamist. Euroopa keeleõppe raamdokument kui läbipaistev, ühtne ja ulatuslik viitedokument keeleoskustasemetega hindamiseks ja võrdlemiseks toetab igasuguste keelte õppimist ja õpetamist. Seal eristatakse järgmiseid keeleoskuse tasemeid: algtasemel keelekasutaja, iseseisev keelekasutaja ja vilunud keelekasutaja (viimasel juhul on keelekasutaja suuteline vastavas keeles õppima või töötama). 2018. aastal täiendati raamdokumendi teksti uute kirjeldustega, mis käsitlevad vahendamist, viipekeeli ja teisi valdkondi, ning noorte õppijate keeleoskuse kirjeldustega, et raamdokumenti saaks kasutada suurem hulk inimesi.
- (21) Europassi keelepäss on Euroopa keeleõppe raamdokumendi kasutatav standardvorm, mille abil isik saab oma keeleoskust ise hinnata. See aitab õppimise, töötamise või koolituse eesmärgil ringi liikuvatel kodanikel oma keeleoskusi kirjeldada ning ka tööandjatel aru saada, milline on töötajate keeleoskus.
- (22) Euroopa keeleõppe tunnuskirjaga (*) tunnustatakse kõigis osalevates riikides keelte õpetamisel saavutatud tipptaset ja innovatsiooni. See innustab koole ja teisi asutusi kasutama uusi meetodeid ja strateegiaid kohalike, piirkondlike, riigi või Euroopa tasandi prioriteetide edendamiseks. Tunnuskiri on aidanud tutvustada keeleõppe valdkonnas tehtavat Euroopa koostööd ning toetada mitmekeelsuse valdkonna dünaamilist arengut eri haridussektorites.
- (23) Kõik liikmesriigid on tunnistanud mitmekeelsuse tõhustamise ja mitmekeelsuse pädevuse arendamise vajadust liidus. Et anda täpsem ülevaade mitmekeelsuse pädevusest liidus, koostab Euroopa Komisjon ettepaneku uute Euroopa hariduse ja koolituse võrdlusaluste ning ka andmekogumise võimaluste kohta, samuti võib sellesse ettepanekusse lisada Euroopa keeleoskuse sihttasemed. Nõukogu arutab neid sihttasemeid ja teeb nende kohta otsuse siis, kui hakatakse koostama uut, 2020. aasta järgset hariduse ja koolituse valdkonna strateegilist raamistikku.
- (24) Ehkki mitmekeelsuse pädevust saab omandada kogu elu ja selleks tuleks luua võimalusi elu erinevates etappides, käsitletakse käesolevas soovitusel eelkõige põhi- ja keskharidust ning võimaluste piires ka alusharidust ja lapsehooldust ning esmakutseõpet.
- (25) Käesolevas soovitusel austatakse täielikult subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid,

SOOVITAB LIIKMESRIIKIDEL

teha kooskõlas riiklike ja Euroopa õigusaktide, olemasolevate vahendite ja konkreetse riigi oludega ning tihedas koostöös kõigi asjaomaste sidusrühmadega järgmist:

- 1) uurida võimalusi, kuidas aidata kõikidel noortel koos keskharidusega omandada lisaks koolis kasutatavale õppekeelele võimalusel vähemalt ühes muus Euroopa keeles selline keeleoskustase, mis võimaldab neil kasutada seda keelt tõhusalt suhtlemiseks, õppimiseks ja ametialastel eesmärkidel, ning soodustada veel ka kolmanda keele omandamist ladusalt suhtlust võimaldaval tasemel ⁽¹⁰⁾;
- 2) rakendada keeleõppe parandamiseks riiklikul, piirkondlikul, kohalikul ja kooli tasandil vastavalt vajadusele terviklikku käsitlusviisi, kasutades selleks vajaduse korral lisas esitatud näiteid;

(*) Euroopa keeleõppe tunnuskirja väljaandmine toimub riiklikul tasandil ning seda toetatakse programmist „Erasmus+“.

⁽¹⁰⁾ Õppija keelepagasisse võivad kuuluda ka klassikalised keeled, näiteks vanakreeka ja ladina keel.

- 3) tagada, et keeleõppega tegeletaks kõigis põhi- ja keskhariduse sektorites, et keelte õpetamist alustataks nii vara kui võimalik ja et see kuuluks ka esmakutseõppe juurde;
- 4) toetada niisuguse tervikliku käsituse osana koolides ning kutseharidus- ja kutseõppeasutustes keeleteadlikkuse arendamist, milleks tuleb:
 - a) aktiivselt toetada ja tunnustada õppijate ja õpetajate liikuvust, kasutades muu hulgas asjakohaste liidu rahastamisprogrammide pakutavaid võimalusi;
 - b) parandada koolides kasutatavate õppekeelte oskust kui edasiste õpiväljundite ja õppeedukuse alustala kõigi õpilaste, kuid eelkõige sisserändaja või pagulase taustaga või ebasoodsas olukorras olevate õpilaste puhul;
 - c) aidata õppijatel laiendada õppekeelte alaseid pädevusi, toetades õpetajaid, kui nad peavad võtma arvesse teatud keele kasutamist oma ainevaldkonnas ja sealhulgas suurendama teadlikkust keele mitmesugustest kasutusregistritest ja asjakohasest sõnavarast;
 - d) parandada keeleõppe järjepidevust eri kooliastmete vahel;
 - e) väärtustada õppijate keelelist mitmekesisust ning kasutada seda kui õppetöö ressursi, sealhulgas kaasates keeleõppesse lapsevanemaid, teisi lapse eest vastutavaid isikuid ja laiemat kohalikku kogukonda;
 - f) kaaluda võimalusi selliste keeleoskuste hindamiseks ja valideerimiseks, mis ei ole õppekava osa, kuid mille õppija (näiteks sisserändaja või pagulase taustaga või kakskeelne õppija) on omandanud informaalse õppimise teel või õppija varasema elukohariigi ametlikus koolisüsteemis; näiteks laiendades nende keelte valikut, mida võib lisada õpilase koolilõputunnistusele;
 - g) parandada Euroopa keeleõppe raamdokumendi kasutamist, soodustades eelkõige keeleõppekavade, keeletestide ja keeleoskuse hindamise arendamist;
 - h) tagada koolidele tugi oma keeleõppekäsituse määratlemisel, võttes samal ajal arvesse riigis kehtivaid õigusakte, ning aidata koolidel oma keelelist mitmekesisust aktiivselt väärtustada ja kasutada;
 - i) pakkuda koolidele ja koolituskeskustele nende Euroopa perspektiivi tugevdamiseks võimalusi näiteks Euroopa keeleõppe tunnuskirja meetme jätkuva rakendamise, selge Euroopa perspektiiviga koolide esiletõstmise süsteemi väljatöötamise ja keelelist mitmekesisust käsitlevate üleriiklike ürituste korraldamise abil;
- 5) toetada õpetajaid, koolitajaid, inspektoreid ja koolijuhte keeleteadlikkuse arendamisel, tehes selleks järgmist:
 - a) investeerides vajaduse korral keeleõpetajate põhikoolitusse ja täiendusõppesse, et suurendada nende pädevust, saada juurde uusi õpetajaid ning neid õpetajaametis hoida, eesmärgiga säilitada põhi- ja keskhariduse raames laia keeleõppevaliku pakkumine;
 - b) edendades vabatahtlikku koostööd asutuste vahel, mis vastutavad keeleõpetajate põhikoolituse ja täiendusõppe eest;
 - c) lisades õpetajate ja koolijuhtide põhikoolitusse ja pidevasse kutsealasesse enesetäiendamisse ettevalmistuse keelelise mitmekesisusega toimetulekuks klassiruumis;
 - d) soodustades õpetajakutset omandavate üliõpilaste hulgas õppeperioodide veetmist välismaal ning kõigi õpetajate, koolitajate, inspektorite ja koolijuhtide liikuvust;
 - e) soodustades õpirände integreerimist kõigi keeleõpetajate haridusse ja õpirände tunnustamist nii, et äsja kõrgkooli lõpetanud keeleõpetajad saaksid võimaluse veeta soovitaval ühe õppe- või õpetamisselestri välismaal, eelkõige programmi „Erasmus+“ kaudu;
 - f) soodustades koolis pakutava õpikogemuse rikastamiseks ning õpetajate ja õpilaste mitmekeelsuse pädevuse arendamiseks eTwinningu⁽¹⁾ ja muude virtuaalkoostöövormide kasutamist ning võrgustiku loomist silmast silma suhtluseks;
 - g) soodustades keeleõpetajate ja muude aineõpetajate koostööl põhinevat õpetamist;

⁽¹⁾ eTwinning on turvalise veebiplatvormi kaudu hallatav kogukond, mis ühendab õpetajaid eelkooliastmest kuni keskharidustaseme koolideni.

- 6) soodustada innovaatiliste, kaasavate ja mitmekeelsete pedagoogikameetmete uuringuid ja kasutamist, sealhulgas näiteks digivahendite kasutamist, juba osatavate keelte kasutamist uute keelte mõistmiseks, õppeainete võõrkeeles õpetamist (lõimitud aine- ja keeleõpe), ning ajakohastada õpetajate põhikoolitust;
- 7) tagada, et eri haridus- ja koolitusetappides omandatavat keeleoskust kaardistataks, mis täiendaks olemasolevat teavet keeleõppevõimaluste kohta;
- 8) anda keeleõppe edendamisel saadud kogemuste ja saavutatud edu kohta aru olemasolevate raamistike ja vahendite kaudu,

KIIDAB HEAKS KOMISJONI KAVATSUSED

- 9) toetada käesoleva soovitusel järelmeetmete võtmist, hõlbustades liikmesriikidevahelist vastastikust õpet ja töötades koostöös liikmesriikidega välja selliseid mitmekeelseid vahendeid nagu:
 - a) suunised selle kohta, kuidas siduda keelte õpetamine ja hindamine Euroopa keeleõppe raamdokumendis esitatud võrdlusraamistikuga ⁽¹²⁾;
 - b) tõenditel põhinevad juhendmaterjalid uute õppevormide ja toetavate õppesuundade kohta, mis hõlmaksid ka õppekavaväliseid keeli;
 - c) digivahendid keeleõppe ja haridustöötajate kutsealase arengu jaoks keeleõppe valdkonnas, näiteks laialt avatud e-õpe, vahendid iseenda keeleoskuse hindamiseks ⁽¹³⁾ ning võrgustikud, sealhulgas eTwinning ja platvormi School Education Gateway juurde kuuluv Teacher Academy;
 - d) meetodid ja vahendid, millega toetada mitmekeelsuse pädevuse hindamist liidus;
- 10) toetada programmi „Erasmus+“ vahenditest veelgi enam kooliõpilaste ning kutsehariduses ja -õppes osalejate õpirännet ning õpetajate, koolitajate, inspektorite ja koolijuhtide liikuvust, samuti liidu vahendite, näiteks programmide „Erasmus+“ ja „Horisont 2020“, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ja Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide laiapõhjalist kasutamist vajaduse korral käesoleva soovitusel ja selle lisa rakendamiseks, ilma et see mõjutaks mingil viisil järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavaid läbirääkimisi;
- 11) tugevdada keeleõppe valdkonnas tehtavat koostööd Euroopa Nõukogu ja Euroopa Nüüdiskeelte Keskusega eesmärgiga soodustada keeleõppes kasutatavate innovaatiliste meetodite levikut ning suurendada teadlikkust keeleõppe väga tähtsast rollist tänapäeva ühiskonnas;
- 12) anda aru käesoleva soovitusel rakendamise järelmeetmete kohta, kasutades selleks eelkõige olemasolevaid raamistikke ja vahendeid.

Brüssel, 22. mai 2019

Nõukogu nimel

eesistuja

C. B. MATEI

⁽¹²⁾ Põhineb kogemustel ja teadmistel, mida saadi, kui Euroopa Nõukogu koostas ja ajakohastas nimetatud raamdokumendi ning kui Euroopa Nüüdiskeelte Keskus ja Euroopa Komisjon kasutasid selle töö tulemusi ühiselt rahastatud õpetajahariduse projektides.

⁽¹³⁾ Praegu pakub Europass iseenda keeleoskuse hindamise võimalust ning selle toimimine ja tõhusus vaadatakse läbi Europassi otsuse rakendamise käigus.

LISA

Keeleteadlikkus koolides – tervikliku keeleõppekäsituse väljatöötamine

Terviklik keeleõppekäsitus võiks toetada keeleõpet käsitleva soovitusel rakendamist. Käesolevas lisas kirjeldatakse pedagoogilisi põhimõtteid ja häid tavu, mille ühine eesmärk on suurendada koolide üldist keeleteadlikkust, peaesmärgiga parandada keeleõppe tulemusi.

Keelte õpetamine on oluline tegur kõigi õppeainete puhul, selle vahendusel pööratakse tähelepanu keele eri kasutusvõimalustele klassiruumis ning keele tähtsate rollile õppeaine sisu õppimisel ja mõistmisel. Akadeemilise keele hea valdamine käib käsikäes ainesisu tundmise ja sellest arusaamise arenguga.

Koolides ning kutseharidus- ja kutseõppeasutustes valitsev keeleteadlikkus võiks toetada arusaama sellest, et keeleõpe on dünaamiline ja pidev protsess; siia alla kuulub ka esimese keele, selle eri registrite ja stiilide järjepidev omandamine, mis on tihedalt seotud teiste keelte õppimisega erineval keeleoskuse tasemel, mis vastab iga õppija oludele, vajadustele ja huvidele.

Koolide ning kutseharidus- ja kutseõppeasutuste keeleteadlikkus võiks toetada arusaamist keele mõõtmest koolikorralduse, keele õpetamise ja keele kasutamise kõigil tasanditel, näiteks kirjaoskuse arendamisel, võõrkeeleõppes, aineõppes, kaasõpilaste räägitavate keelte teadvustamisel, suhtluses lapsevanematega ja koolikeskkonnaga laiemalt jne.

Sellisele keeleteadlikkuse käsitlemisele võib kasuks tulla koolikogukonna eri liikmete vaheline tihe koostöö, mis toimub ideaaljuhul kooli kui õppiva organisatsiooni kontseptsiooni raames või üldisemalt koolikeskse lähenemisviisi alusel.

Allpool on toodud mõned näited headest tavadest, mille kohta on leitud, et need suurendavad koolide ning kutseharidus- ja kutseõppeasutuste keeleteadlikkust.

1. Mitmekeelsus koolides ning kutseharidus- ja kutseõppeasutustes

- Positiivne suhtumine keelelisse mitmekesisusse võib aidata luua keelesõbraliku keskkonna, kus mitme keele õppimist ja kasutamist peetakse rikkuseks ja ressursiks. Tuleks suurendada teadlikkust keeleõppe olulisusest ning kasust, mida annab keelte laiem kasutus hariduslikult, kognitiivselt, sotsiaalselt, erialaselt ja majanduslikult ning kultuuridevahelise suhtluse kontekstis.
- Keeleoskuse ja keeleteadlikkuse arendamise võib horisontaalselt õppekavva integreerida. Keelte ja muude õppeainete integreerimine võimaldab edendada autentsemat õpet, mis on suunatud toimetulekule päriselus.
- Õppijate motiveeritust keelte õppimisel saab suurendada, kui õppesisu seotakse nende elu ja huvidega, võttes arvesse informaalset õppimist ja soodustades sünergiaid õppekavavälise tegevustega. Seost igapäevase keelekasutuse ning koolides ja kutseharidus- ja kutseõppeasutustes õpetatava keele vahel saab tugevdada, tunnistades varasemat keeleõpet ning pakkudes võimaluse lisada kooli lõputunnistusele pädevuse, mis tuleneb informaalset õppimisest (näiteks sisserändaja või pagulase taustaga või kakskeelse õppija puhul) või sellest, et õppija käis koolis teise riigi (mis oli tema varasem elukohariik) ametlikus koolisüsteemis.
- Õppija kogu keelelist repertuaari saab väärtustada ja toetada ka koolides ning kasutada pedagoogilise ressursina kõigi õppijate õpingute jätkamisel. Õpilased saavad üksteist õppimisel aidata, oma räägitavat keelt või keeli teistele tutvustada ja keeli võrrelda.
- Koolides võiks peamistele globaalsetele suhtluskeeltele lisaks õpetada ka muid keeli. Keelte valik võiks sõltuda sellest, kas riigis on kasutusel kaks või enam riigikeelt või kas tegemist on kindlalt väljendatud huviga edendada naaberriigi keele õppimist.

- Piirialadel asuvate alusharidus- ja lapsehoiuasutuste ning koolidevaheliste partnerluste loomine julgustab lapsi juba varasest east õppima naaberriigi keelt ja vähendab piirialadel keelebarjääre.
- Kooles ning kutseharidus- ja kutseõppeasutusi võiks kutsuda veelgi rohkem üles kasutama keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse edendamiseks Euroopa keeltepäeva tähistamist ja Euroopa keeleõppe tunnuskirja. Koolide ja koolituskeskuste Euroopa perspektiivi tugevdamiseks toetatakse selge Euroopa mõõtmega koolide esiletõstmise süsteemi väljatöötamist.

2. Keeleõpet soodustav tõhus ja innovaatiline õpetamine

- Keelte õppimise, õpetamise ja hindamise toetamiseks võiks kasutada digivahendite kõiki võimalusi. Tehnoloogilised vahendid aitavad õpitavate keelte valikut tohutult suurendada, pakuvad võimalusi keelte kasutamiseks ning võivad olla väga kasulikud selliste keelte õppimise toetamisel, mida koolis ei õpetata. Selles kontekstis võib kriitilise mõtlemise ja meediakirjaoskuse arendamine ning tehnoloogiliste vahendite asjakohane ja turvaline kasutamine olla oluline õpielement.
- Koolidevaheline virtuaalkoostöö eTwinningu ja muude virtuaalkoostöövormide abil võib noortel aidata paremini keelt õppida, teha teistest riikidest pärit eakaaslastega koostööd ja valmistada end ette välismaal toimuvaks kõrgkoolis õppimiseks või koolituseks, praktikaks või vabatahtlikuks tööks.
- Õpiränne, sealhulgas programmi „Erasmus+“ kaudu, võiks muutuda õppeprotsessi tavapäraseks osaks. Seda tuleks laiendada, et see hõlmaks virtuaalset õpirännet ja haridustöötajate õpirännet.
- Õpetajad, koolitajad ja õppijad võiksid keele omandamise jälgimiseks ja hindamiseks kasutada nii diagnoosiva, kujundava kui ka kokkuvõtva hindamise meetodeid; keeleõppes tehtud edusammude kaardistamiseks saab kasutada individuaalset keelemappi, näiteks Euroopa keelemappi ja Europassi keelepassi.

3. Toetus õpetajatele ja koolitajatele

- Nüüdiskeelte õpetajaid võiks julgustada võtma osa vahetuskavadest riikidega, kus räägitakse nende õpetatavat keelt. See võiks olla osa nende põhikoolitusest ja/või edasisest kutsealasest enesetäiendamisest. Iga äsja kõrgkooli lõpetanud õpetaja võiks olla õppinud või õpetanud soovitatavalt ühe semestri välismaal.
- Lisaks nüüdiskeelte õpetajatele võiksid ka muude ainete õpetajad ja koolitajad olla keeleteadlikud ning omandada teadmised keeledidaktikast, samuti võiksid nad osata õppijaid strateegiliselt toetada.
- Keelte õpetamise saaks kaasata ka keeleassistente, selleks sobivad hästi liikmesriikidevaheliste vahetuskavade pakutavad võimalused.
- Õpetajatele tuleb pakkuda pideva kutsealase arengu võimalusi (näiteks võib luua võrgustikke, praktikakogukondi, laiadele massidele mõeldud keeleõppe veebiprogramme, tiipset arendavaid keskusi, veebiõppe koostööprojekte, ühiseid tegevusuuringuid jne), et nad saaksid olla kursis viimaste pedagoogiliste uuendustega ja end nendele vastavalt täiendada.

4. Keeleõpet toetavad partnerlused ja sidemed laiendatud koolikeskkonnas

- Koolid ning kutseharidus- ja kutseõppeasutused võiksid koostöös lapsevanematega välja selgitada, kuidas lapsevanemad saavad laste keeleõpet toetada, seda eriti juhul, kui lapsed kasvavad üles mitmekeelses keskkonnas või kui nende kodune keel erineb õppekeelest.
- Koolid ning kutseharidus- ja kutseõppeasutused võivad välja kujundada partnerlusi keelekeskuste, keelelaborite, avalike raamatukogude, kultuurikeskuste või muude kultuuriühingute, ülikoolide või teaduskeskustega, et luua kaasavam õpikeskkond, rikastada keelte omandamist ning muuta õppemeetodid paremaks ja innovaatilisemaks.
- Koolid, kutseharidus- ja kutseõppeasutused ning omavalitsused võivad ühiste jõududega luua keelekeskusi, kus õpetatakse rohkem keeli, et ka vähem levinud keeled ja/või kooliprogrammi mitte kuuluvad keeled säiliks.
- Koostöö tööandjatega, kes tegutsevad vastavas piirkonnas või kaugemal, võib aidata paremini mõista, kui tähtis on mitmekeelsuse pädevus tööelus, ning aidata tagada, et tänu omandatud mitmekeelsuse pädevusele on palju lihtsam tööd leida.

-
- Tuleks soodustada piirialade haridus- ja koolitusasutuste vahelisi piiriüleseid partnerlusi. Üliõpilaste, õpetajate, koolitajate ja haldustöötajate õpirännet, samuti doktorantide ja teadlaste õpirännet võiks lihtsustada, pakkudes neile teavet ja kursusi naaberriigi keel(t)es. Selliste piiriüleste partnerluste raames mitmekeelsust edendades saab ette valmistada koolilõpetajaid, kes on valmis sisenema tööturule mõlemal pool piiri.
 - Õpetajaharidust pakkuvate haridusasutuste omavahelise koostöö edendamine.
-

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

Nõukogu järeldused nõukogu soovitusel „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ rakendamise kohta

(2019/C 189/04)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

1. TULETADES MEELDE selle küsimuse poliitilist tausta, nagu see on esitatud käesolevate järelduste lisas, ning eelkõige seda, et:
 - a) Euroopa sotsiaalõiguste samba esimeses põhimõttes nimetatud hariduse sotsiaalse mõõtme kohaselt on igalühel õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad ühiskonnas täielikult osaleda ja aitavad suunduda edukalt tööturule ⁽¹⁾;
 - b) ÜRO kestliku arengu eesmärgis 4 soovitakse tagada kaasav ja õiglane kvaliteetne haridus ning edendada elukestvat õpet võimalusi kõikide inimeste jaoks. Nagu komisjoni aruteludokumendis „Euroopa kestliku arengu saavutamise aastaks 2030“ tõdetakse, mõjutavad need muutused meid kõiki ning haridus, teadus, tehnoloogia, teadusuuringud ja innovatsioon on ÜRO kestliku arengu eesmärkidele vastava kestliku ELi majanduse saavutamise eeltingimus;
 - c) nõukogu võttis 22. mail 2018 vastu järeldused Euroopa haridusruumi visiooni suunas liikumise kohta, ⁽²⁾ milles sätestati, et Euroopa haridusruumi aluseks peaks olema elukestev õpe, ning rõhutati, et Euroopa haridusruumi raames tehtavad algatused peaksid hõlmama kõiki hariduse ja koolituse tasemeid ja liike, sealhulgas täiskasvanuõpet ja kutseharidust ja koolitust;
 - d) Euroopa vananev elanikkond, pikaajalise kasv ühiskonnas, vajadus soodustada põlvkondadevahelist koostööd, tööturu üha kiirem muutumine, uued töövormid ning digitehnoloogiate imbumine igapäevaelu kõikidesse aspektidesse toovad endaga kaasa kasvava nõudluse uute oskuste ning kõrgema tasemega oskuste, teadmiste ja pädevuste järele; see muudab veelgi pakilisemaks vajaduse pakkuda täiendus- või ümberõppe võimalusi kõikidele inimestele, kes ei ole omandanud põhioskusi või kes ei ole saanud kvalifikatsiooni, mis tagaks nende tööalase konkurentsivõime ja kodanikuaktiivsuse;
 - e) kuna tööturgudel leiavad praegu aset suured muutused, on kaasav ja kvaliteetne haridus ning koolitus, mida pakutakse kõikidel eluetappidel, muutunud veelgi olulisemaks, ning liidul seisab ees kohustus pakkuda täiendus- ja ümberõpet, mis eeldab strateegilist lähenemist elukestvatele õppele ja oskuste arendamisele; mõnede andmete kohaselt vajab juba 2022. aastal 54 % kõikidest töötajatest märkimisväärset täiendus- ja ümberõpet; ⁽³⁾

⁽¹⁾ Dok 13129/17.⁽²⁾ ELT C 195, 7.6.2018, lk 7.⁽³⁾ Maailma Majandusfoorum: 2018. aasta aruanne „The Future of Jobs“.

- f) hariduse ja koolituse 2020 raamistik (HK2020) on täiskasvanuhariduse sihttase püsinud viimasel aastakümnel liidus muutumatu: 2017. aastal oli 10,9 % täiskasvanutest hiljuti alustanud mõnda õppeetevust, samal ajal kui 2020. aasta sihttase on 15 %; (*)
- g) Euroopa poolaasta raames koostatud riigipõhistes soovitusel märgiti, et täiendus-, ümber- ning elukestev õpe on peamised väljakutsed, mille mitmed liikmesriigid peavad tulevikus lahendama;
- h) 2017. aastal oli liidus 61 miljonit täiskasvanut vanuses 25–64 jätnud formaalhariduse omandamise pooleli enne keskkooli lõpetamist; (**) samal ajal oli haridus- ja koolitussüsteemist varakult väljalangenute osakaal 2017. aastal 10,6 %, mis on nüüdseks lähenenud 2020. aastaks seatud sihttasemele, st alla 10 %, kuigi need määrad on riikide vahel väga erinevad; 43 %-l liidu elanikkonnast on ebapiisav digitaaloskuste tase ning 17 %-l puudub see täielikult; (**) lisaks sellele näeb ligikaudu 20 % OECD täiskasvanute oskuste uuringus (PIAAC) (**) osalenud riikide täiskasvanud elanikkonnast vaeva selliste põhioskustega nagu kirja- ja arvutamisoskus. Seetõttu tuleb viivitamatult keskenduda selliste täiskasvanute koolitamisele;
- i) standardseid lahendusi ei ole; kõikidel inimestel – nii töötajatel, töötutel, mitteaktiivsetel inimestel kui ka paljudel erinevatel alarühmadel – on konkreetsed vajadused; seaduslikult riigis elavate rändajate ja pagulaste oskuste ja pädevuste hindamine ja valideerimine ning täiendus- ja ümberõpe kiirendavad nende sisenemist tööturule ning sujuvat integreerumist uude kogukonda;
- j) investeerimisel täiendus- ja ümberõppesse võib olla märkimisväärne majanduslik mõju, sellega võib kaasuda suurenenud tootlikkus ja majanduskasv, oskuslikum ja pädevam elanikkond, kes on võimeline stimuleerima innovatsiooni ja tehnilist progressi, (**) maksutulude kasv ning avaliku sektori kulutuste vähenemine tänu elanikkonna tervise paranemisele, sotsiaalne kaasatus ning kodanikuaktiivsus ja madalam kuritegevuse määr (**);
- k) üksikisikute jaoks võib täiendus- ja ümberõpe tuua kaasa suurema tööalase konkurentsivõime, kõrgemad sissetulekud, parema tervise ning heaolu, suurema kodanikuaktiivsuse ning sotsiaalse kaasatuse. Üksikisikutel ja töötajatel võib aga olla raske nimetatud mõju kindlaks teha ning seega võivad nad investeerida täiendus- ja ümberõppesse liiga vähe, mistõttu tuleb luua sobivad stiimulid, et tõsta inimeste teadlikkust ja julgustada neid jätkama õpinguid;
- l) nõukogu võttis eeltoodud silmas pidades 19. detsembril 2016 vastu soovitusel „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ (edaspidi „soovitus“), (**) milles ta kutsus üles kasutama strateegilist ja koordineeritud lähenemisviisi, et pakkuda ühesuguseid õppimisvõimalusi liidu 61 miljonile (**) vähese oskuste ja/või madala kvalifikatsiooniga täiskasvanule ning mille eesmärk on aidata madala oskuste ja kvalifikatsiooni tasemega täiskasvanutel parandada oma põhioskusi, st kirja- ja arvutamisoskust ning digipädevust, ja/või omandada laiemat oskuste-, teadmiste- ja pädevuste baasi ja liikuda edasi kõrgema kvalifikatsiooni saavutamise suunas;
- m) oskuste täiendamise meetmeid käsitlevas soovitusel soovitatakse liikmesriikidel pakkuda vähese oskuste ja/või madala kvalifikatsiooniga täiskasvanutele juurdepääsu täiendusõppe võimalustele hõlpsasti kättesaadava menetluse kaudu, mis on kolmeastmeline: oskuste hindamine, et teha kindlaks olemasolevad oskused ja nende täiendamise vajadus; personaalne õppe- ja nõustamisvõimalus, et nad saaksid ajakohastada oma oskusi ja täiendada oma puudulikke oskusi, ning omandatud oskuste, teadmiste ja pädevuse valideerimise ja tunnustamise võimalus, et saavutada kvalifikatsiooni või juurdepääsu töökohtadele;

(*) Tööjõu-uuring, 2018.

(**) Tööjõu-uuring, 2018.

(*) Euroopa Komisjoni aruanne e-kaasatuse ja digitaaloskuste kohta, 2017. aasta andmed.

(*) Austria, Belgia (Flandria), Tšehhi, Saksamaa, Taani, Eesti, Kreeka, Hispaania, Soome, Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia, Leedu, Madalmaad, Poola, Rootsi, Sloveenia, Slovakkia, Ühendkuningriik ja Ungari.

(*) OECD, PIAAC, 2016.

(*) Skills Matter, OECD, 2016.

(*) ELT C 484, 24.12.2016, lk 1.

(*) 2017. aastal oli 61,3 miljonil inimesel vanuses 25–64 maksimaalselt põhiharidusele vastav kvalifikatsioon (Eurostat, tööjõu-uuring, 2018). PIAAC uuringu andmete kogumise aastal, st 2012. aastal oli tööjõu-uuringu kohaselt maksimaalselt põhiharidusele vastav kvalifikatsioon 70 miljonil 25–64-aastaselt inimesel. Nimetatud arv on seejärel igal aastal vähenenud, eelkõige järgmistel põhjustel: a) 25-aastaseks saanud isikute haridustase on kõrgem, sest rohkem noori omandab keskhariduse või sellega võrdväärse haridustase, ning b) pensionieas inimestel on üldiselt madalam haridustase, välja arvatud mõnes Ida-Euroopa riigis.

2. VÕTAB TEADMISEKS komisjoni talituste töödokumendi, ⁽¹²⁾ milles tehakse kokkuvõtte rakendusmeetmetest ning mis avaldati kooskõlas kõnealuse soovitusel sätestatud;
3. MÄRGIB saavutatud edusamme, eelkõige järgmist:
 - a) mõnedes liikmesriikides andis kõnealuse soovitusel vastuvõtmine stiimuli riikliku arutelu korraldamiseks ning olemasolevate programmide kriitiliseks läbivaatamiseks;
 - b) mõned liikmesriigid käivitavad uusi tegevuskavasid, et toetada täiskasvanud elanikkonna täiendus- ja ümberõpet vastavalt soovitusel esitatud eesmärkidele;
 - c) kuigi enamik teadaantud meetmest keskendub töötutele täiskasvanutele, pööravad mõned liikmesriigid tähelepanu ka madala kvalifikatsiooniga töötavatele töötajatele, kes moodustavad märkimisväärse osa sihtrühmast;
 - d) paljud liikmesriigid kasutavad ära liidu programmides pakutavaid erinevat liiki toetusi;
4. RÕHUTAB oma pühendumist kõnealuses soovitusel esitatud eesmärgi saavutamisele, ning KUTSUB liikmesriike kõnealuse soovitusel põhjal ja vastavalt siseriiklikele õigusaktidele, oludele ja olemasolevatele vahenditele ning tihedas koostöös sotsiaalpartnerite ning haridus- ja koolitusteenuse osutajatega võimaluse korral ÜLES:
 - a) kehtestama täiskasvanute täiendus- ja ümberõppeks kestlikud pikaajalised meetmed, mis on osa laiemast strateegilisest lähenemisviisist elukestvate oskuste arendamisele;
 - b) võtma vastu sidusa strateegilise lähenemisviisi väheste oskuste ja/või madala kvalifikatsiooniga täiskasvanutele põhioskuste pakkumiseks, mis tugineb asjaomaste osapoolte vahelisele koordineerimisele ja partnerlusele üldiste oskuste strateegiate või tegevuskavade raames;
 - c) edendada partnerlusi, et saavutada terviklik lähenemisviis, kaasates asjaomaseid osapooli, sealhulgas sotsiaalpartnereid kõikidest poliitikavaldkondadest (sotsiaalküsimused, tööhõive, haridus ja koolitus), et integreerida põhioskuste täiendamine teiste teenustega, mis on suunatud väheste oskuste ja/või madala kvalifikatsiooniga täiskasvanutele;
 - d) parandama tööandjate, eelkõige VKEde teadlikkust täiendus- ja ümberõppe tähtsusest ning olemasolevatest täiskasvanute oskuste arendamise toetusmehhanismidest ja innustama neid edendada ning pakkuma oma töötajatele koolitusvõimalusi;
 - e) keskenduma õppe pakkumisele toetusesaajate aitamisele selliselt, et nad omandaksid vähemalt minimaalsel tasemel kolm põhioskust – kirjaoskuse, arvutusoskuse ja digipädevuse – ning muud peamised pädevused, mis on vajalikud aktiivseks osalemiseks kestlikus ühiskonnas ja tööhõives;
 - f) tagama vajaduse korral, et selline pakutav õpe oleks kolmeastmeline: oskuste hindamine, personaalne ja paindlik õppevõimalus ning oskuste, teadmiste ja pädevuste valideerimine ja tunnustamine;
 - g) pakkuma õppevõimalusi, mis on personaalselt kohandatud konkreetse toetusesaaja individuaalsetele õppevajadustele, mis on kindlaks tehtud oskuste hindamise käigus, ning tuginedes tööturu võimalusi puudutavatele andmetele;
 - h) pakkuma teadlikkuse tõstmise, teavitus-, nõustamis- ja toetusmeetmeid, sealhulgas stiimuleid, mille eesmärk on tagada algatuse edukas rakendamine;
 - i) kaaluma koostoime loomist tõhusate poliitikavahendite ja meetmete, näiteks noortegarantii ja oskuste täiendamise meetmete vahel, mis aitavad tõhusalt vähendada haridussüsteemist varakult lahkumist ning väheste oskuste ja/või madala kvalifikatsiooniga täiskasvanute osakaalu;
 - j) hindama nende meetmete mõju seoses sihtrühma poolt saavutatud eduga soovitusel sätestatud oskuste ja kvalifikatsioonide omandamisel;

⁽¹²⁾ Nõukogu soovitusel „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ rakendamise ülevaade, SWD(2019) 89 final.

5. KUTSUB komisjoni ÜLES:

- a) jätkuvalt toetama oskuste täiendamise meetmeid käsitleva soovitus rakendamist, sealhulgas liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmade vastastikuse õppe ning temaatiliste projektikonkursside kaudu, milles keskendutakse eelkõige liikmesriikide abistamisele, kui nad käsitlevad kokkuvõtvast aruandes kindlaks määratud probleeme, ning uurima võimalusi anda riiklikele täiskasvanuhariduse koordinaatoritele tõhusam ja innovaatilisem roll;
 - b) hõlbustama Euroopa tasandil sektoriülest koostööd ja koordineerimist, luues seoseid teiste algatustega ning kasutades liidu rahastamisprogramme, ning vahetama häid tavasid vastastikuse õppetegevuse korraldamise kaudu ja selliste vahendite abil nagu Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE) ja/või Europass;
 - c) võtma poliitiliste ettepanekute, sealhulgas 2020. aasta järgse koostööraamistiku koostamisel samuti arvesse täiskasvanuharidusega seotud pikaajalist väljakutset ning aegunud või väheste oskuste või kvalifikatsiooniga täiskasvanuid, kellel on vaja juurdepääsu täiendusõppe võimalustele;
 - d) tegema koostööd liidu asutuste (Cedefop, ETF) ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu OECD, ÜRO ja UNESCO, ning kasutama nende eksperditeadmisi, et lahendada täiendus- ja ümberõppega seotud väljakutse, muu hulgas asjakohaste täiskasvanuharidust käsitlevate teadusuuringute ja analüüside tegemise ning oskuste hindamise abil (nt PIAAC).
-

LISA

Poliitiline taust

1. Komisjoni 3. oktoobri 2008. aasta soovitus 2008/867/EÜ tööturult tõrjutud isikute aktiivse kaasamise kohta ⁽¹⁾.
2. Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 21. novembri 2008. aasta resolutsioon „Elukestva nõustamise parem integreerimine elukestva õppe strateegiasse“ ⁽²⁾.
3. Nõukogu 28. juuni 2011. aasta soovitus varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamise poliitika kohta ⁽³⁾.
4. Nõukogu resolutsioon täiskasvanuhariduse uuendatud Euroopa tegevuskava kohta ⁽⁴⁾.
5. Nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitus mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimise kohta ⁽⁵⁾.
6. Nõukogu 22. aprilli 2013. aasta soovitus noortegarantii loomise kohta ⁽⁶⁾.
7. Nõukogu ja komisjoni 2015. aasta ühisaruanne hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku (HK 2020) rakendamise kohta ⁽⁷⁾.
8. Nõukogu 15. veebruari 2016. aasta soovitus, mis käsitleb pikaajaliste töötute integreerimist tööturule ⁽⁸⁾.
9. Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa uus oskuste tegevuskava. Koostöö inimkapitali tugevdamiseks ning töölesobivuse ja konkurentsivõime suurendamiseks“ (10. juuni 2016).
10. Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ ⁽⁹⁾.
11. Nõukogu 22. mai 2017. aasta soovitus, milles käsitletakse elukestva õppe Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas ⁽¹⁰⁾.
12. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. aprilli 2018. aasta otsus (EL) 2018/646, milles käsitletakse oskuste ja kvalifikatsioonidega seotud paremate teenuste pakkumise ühist raamistikku (Europass) ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 2241/2004/EÜ ⁽¹¹⁾.
13. Nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes ⁽¹²⁾.
14. Nõukogu järeldused Euroopa haridusruumi visiooni suunas liikumise kohta ⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ ELT L 307, 18.11.2008, lk 11.

⁽²⁾ ELT C 319, 13.12.2008, lk 4.

⁽³⁾ ELT C 191, 1.7.2011, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 372, 20.12.2011, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT C 398, 22.12.2012, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 120, 26.4.2013, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT C 417, 15.12.2015, lk 25.

⁽⁸⁾ ELT C 67, 20.2.2016, lk 1.

⁽⁹⁾ ELT C 484, 24.12.2016, lk 1.

⁽¹⁰⁾ ELT C 189, 15.6.2017, lk 15.

⁽¹¹⁾ ELT L 112, 2.5.2018, lk 42.

⁽¹²⁾ ELT C 189, 4.6.2018, lk 1.

⁽¹³⁾ ELT C 195, 7.6.2018, lk 7.

Nõukogu järeldused noorte ja töö tuleviku kohta

(2019/C 189/05)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

ARVESTADES JÄRGMIST:

1. Euroopa Liidu noortestrategias (2019–2027) tunnistatakse, et noored kujundavad ise oma elu, aitavad kaasa positiivsetele muutustele ühiskonnas ja annavad panuse ELi ambitsioonidesse ning et noortepoliitika saab aidata luua ruumi, kus noored saavad ära kasutada võimalusi ja suhestuda Euroopa väärtustega. Võttes arvesse muutuvat tööhõivemaastikku, peaks Euroopa Liit toetama noorte isiklikku arengut ja kasvu iseseisvuse saavutamiseks, suurendama nende toimetulekuvõimet ja andma neile ühiskonnas osalemiseks vajalikud vahendid, aidates nii kaotada noorte vaesust ja kõiki diskrimineerimise vorme ning edendada noorte sotsiaalset kaasatust.
2. „Töö tulevik“ on koondtermin, mis kirjeldab töökohtade muutumist teatavate suundumuste mõjul keskpikas ja pikaajalises perspektiivis. ELi noorte mitmekesisis kontekstis mõjutavad „töö tulevikku“ muu hulgas järgmised tegurid.
 - a) Demograafilised muutused selles mõttes, et ELi kasvav majanduslik vanadussõltuvusmäär avaldab survet suurendada tööturule sisenejate tootlikkust, et kompenseerida kogenud tööjõu pensionile minekut ning aidata samal ajal reageerida suurenevatele sotsiaalkulutustele, mille on samuti põhjustanud vanemaealiste suurenenud arv. Need muutused tekitavad küll uusi võimalusi hoolekandesektoris, kuid samas võib nende tõttu osutada vajalikuks ka dialoog põlvkondadevahelise õigluse küsimustes.
 - b) Areng tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas, mida toetavad ka ELi digitaalne ühtne turg ning teadus- ja arendustegevuse algatused, peaks eeldatavasti suurendama digitehnoloogia kasutamist majanduses ning kaotama teatavad töökohad, kuid samas võivad tekkida uued tööhõivevõimalused muudes majandussektorites. Selleks et nendest muutustest kasu saada, peab kõikidel noortel eurooplastel, sealhulgas ka vähemate võimalustega noortel olema juurdepääs kaasavale ja kvaliteetsele formaalsele ja mitteformaalsele haridusele, mis arendab nende kõiki oskusi.
 - c) Nõudlus kõrgema taseme oskuste järele tööturul. Tööandjatel on juba praegu raskusi leida töötajaid kõrgemat ja keskmist kvalifikatsiooni eeldavatele töökohtadele, samal ajal kui tööjõu hulgas on madala kvalifikatsiooniga inimesi kolm korda rohkem kui lihttööliste pakutavadi töökohti⁽¹⁾. Kuna nõudlus madala kvalifikatsiooniga tööliste järele liikmesriikides erineval määral aina väheneb, on tööturule sisenevatel noortel vaja kõrgema taseme haridust ja koolitust, mis varustab neid põhipädevustega elukestvaks õppeks ning konkreetsete digi-, kutse- ja isiklike oskustega, mis toetavad neid mitmekülgsede tulevaste karjäärivõimaluste haldamisel.
 - d) Vajadus tegeleda kliimamuutustega, mille puhul võivad ELi ambitsioonid – minna üle konkurentsivõimelisele vähese CO₂-heitega majandusele – tekitada tööturul suurema nõudluse taastuvenergia, keskkonnasäästliku ehituse ja renoveerimise või säästva põllumajanduse vallas nõutavate oskuste järele.
 - e) Selliste üleilmsete väärtusahelate arvu suurenemine, mille puhul toimub kaupade ja teenuste tootmine erinevatel mandritel. Protsessile aitab veelgi kaasa uute tööjõuvormide teke, näiteks platvormimajanduse kujul, mis mõjutab traditsioonilist tööandja ja töövõtja suhet, tööturu arengut ning tööhõivealaseid õigusnorme. Tegeleda tuleb selliste väljakutsetega nagu sissetuleku ebakindlus, sotsiaalkaitse puudumine, palgavaesus, ebakindlad töötingimused ning ahistamine töökohal.
3. Noored Euroopa Liidus kalduvad suhtuma oma tulevasse tööellu hirmu või ebakindlusega⁽²⁾. Selline stress võib negatiivselt mõjutada noorte emotsionaalset seisundit ning tuua kaasa ka vaimse ja füüsilise tervise häireid või suurenevat muret noorte eurooplaste seas, eriti juhul, kui sellega kaasnevad äraütlevad vastused tööle kandideerimisel, töövahenduse kvaliteediprobleemid, ebakindel töö või sotsiaalne surve töökoht leida või seda hoida⁽³⁾.

⁽¹⁾ Eurostat (2018) – ELi tööjõu-uuring.

⁽²⁾ Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (2018), dokument „Addressing the situation and aspirations of youth“, koostatud töö tuleviku ülemaailmse komisjoni teiseks kohtumiseks.

⁽³⁾ Struktureeritud dialoog, VI tsükkel, temaatiline aruanne noortega seotud eesmärgi nr 5 (vaimne tervis ja heaolu) kohta (2018).

4. Uute tööhõivevormide vallas tänaseks saadud kogemused näitavad, et tulevikus võib tekkida rohkem paindlikke lepinguliste töötajate palkamise viise, mis võib positiivselt mõjutada tööjõu jaotust ja vabakutselise elustiili omaks võtnud inimeste isiklikku heaolu. Kuna aga sellistele töökohtadele asuvad enamasti noored, eeskätt vähemate võimalustega noored, suureneb oht, et nad jäävadki madala sissetulekuga ajutistele töökohtadele, mille puhul on sotsiaalkaitse väike ning kutsealase arengu võimalused vähesed.
5. Tugev oskustebaas ja asjakohane nõustamine, mida toetavad kvaliteetne oskuste prognoosimine ning kvaliteetsed, kohanemis- ja reageerimisvõimelised haridus- ja koolitussüsteemid, sealhulgas elukestva õppe edendamine, võivad aidata noortel edukalt tööturule siseneda ja seal liikuda ning kujundada endale rahuldust pakkuv karjäär.
6. Tugeva kognitiivse baasi tagamise kontekstis on tulevase töökeskkonna üheks eeltingimuseks tehnoloogia tõhusat kasutamist ja sellest arusaamist soodustavate oskuste omandamise edendamine. Oskuste puhul ei tohiks keskenduda üksnes uue tehnoloogia kasutamisele, vaid ka mõistmisele, kuidas sellised oskused võivad aidata ühiskonda mõjutada. Kui noored eurooplased parandavad oma võimeid, et saada tõhusalt kasu töö muutuvast laadist, peaksid nad saama ka pehmeid oskusi sisaldavad võtmepädevused, mis on muu hulgas seotud probleemide lahendamise, suhtlemise, ettevõtlusoskuste, kriitilise mõtlemise, loova mõtlemise, enesetuvustuse, eneseväljenduse ja läbirääkimisoskustega.
7. Euroopa sotsiaalõiguste sambas sätestatakse, et „igapähele on õigus saada õigel ajal ja vajadustele vastavat abi, et suurendada tööhõivevõimalusi või väljavaateid töötamiseks füüsilisest isikust ettevõtjana. See hõlmab õigust saada abi töö otsimisel, koolituseks ja ümberõppeks. Igapähele on õigus sotsiaalkaitset ja koolitusõigusi töökoha vahetamisel üle kanda“ ning samuti „õigus õiglasele ja võrdsele kohtlemisele seoses tööttingimustega ning juurdepääsuga sotsiaalkaitsele ja koolitusele“. Valmistades noori ette tulevaseks tööks, on seetõttu väga oluline, et „noortel on õigus nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või õpingute lõpetamist saada kvaliteetne täiendushariduse, õpipoisiõppe, praktika- või tööpakkumine“⁽⁴⁾.
8. Euroopa noorte arvamused ja nägemused, mis on kajastatud noortega seotud eesmärkides, eeskätt eesmärgis nr 7 (kvaliteetne tööhõive kõigile), on integreeritud ELi noortestrategieesse (2019–2027) ja sellega seotud töökavasse (2019–2021).

TOONITAB, ET

9. noorte eurooplaste uued põlvkonnad sisenevad võimaluste ja väljakutsetega täidetud töömaastikule üleilmses kontekstis, kus ELi eesmärgiks on parandada oma kodanike elukvaliteeti ja seeläbi tõhustada oma majanduse konkurentsivõimet, tööviljakust ja tööjõu oskusi ning tagada, et noorte eesmärgid, ootused ja ambitsioonid saaksid täidetud;
10. töö muutuv olemus võib positiivselt mõjutada noorte eurooplaste ja tulevaste põlvkondade elusid. Samas on vaja tegeleda asjakohaste mureküsimumustega ja mõjuteguritega, mis on muu hulgas seotud tööhõivevormide ja tööalase staatusega ning mis selliste muutustega kaasnevad, eeskätt seoses vähemate võimalustega noortega, kes võivad olla vähese kvalifikatsiooniga. Selles kontekstis on vaja suurendada noorte teavitamist ja teadlikkust erinevate tööhõivevormide ja tööalase staatuse mõjust;
11. noored eurooplased leiavad, et tööhõive peaks olema üks kolmest ELi tähtsaimast prioriteedist ning samuti üks valdkondadest, kus EL peab astuma samme, et innustada noori üles näitama solidaarsust⁽⁵⁾. See näitab noorte kalduvust kasutada oma tulevase tööelu suhtes inimkeskset lähenemisviisi;
12. esimesed töökohad peaksid looma eeldused rahuldust pakkuvaks karjääriks, mis soodustab sotsiaalset ülesliikuvust, eeskätt vähemate võimalustega noortele, sealhulgas mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele. Kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga 2030, eelkõige kestliku arengu eesmärgiga 8 ja noortega seotud eesmärgiga 7, tuleb inimväärselt tööd kohelda kui noorte õiguspärasest soovi, alates nende esimesest tasustatud töökogemusest;

⁽⁴⁾ Euroopa sotsiaalõiguste sammas, I peatükk, 4. põhimõte (tööhõive aktiivne toetamine) https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_et. Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon allkirjastasid Euroopa sotsiaalõiguste samba ühiselt 17. novembril 2017 Göteborgis, Rootsis toimunud õiglase töö ja majanduskasvu teemalisel sotsiaaltippkohtumisel.

⁽⁵⁾ Eurobaromeetri kiiruuring 455 Euroopa noorte kohta (2018); uuringu viis läbi TNS Opinion & Social Euroopa Komisjoni hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi taotlusel.

13. haridussüsteemist varakult lahkunud ja madala haridustasemega noored jäävad tõenäoliselt haavatavaks ka töö tuleviku kontekstis, kus palgaerinevused madala kvalifikatsiooniga ning keskmise ja kõrge kvalifikatsiooniga tööjõuliikmete vahel eeldatavasti veelgi suurenevad, võides nii tekitada palgavaesuse probleeme. Mitteõppivate ja mittetöötavate noorte arv küll kahaneb, ⁽⁶⁾ kuid nad on endiselt väga haavatavad ning seetõttu toetatakse neid jätkuvalt noortegarantii kaudu ⁽⁷⁾. Kõrvale jäänud noortele tuleks lisavõimalusi pakkuda oskuste täiendamise meetmete algatuse kaudu, ⁽⁸⁾ et edendada nende põhioskuseid ja liikuda tööturul nõutavate kvalifikatsioonide omandamise suunas;
14. sujuva ülemineku tagamine koolist tööellu ja töökohtade vahel ning tööhõive hõlbustamine noorte jaoks, sealhulgas töötuseperioodide vähendamine, on ülitähtsad selleks, et vältida pärssivat mõju noorte karjääris; ⁽⁹⁾
15. rohkem tuleks rõhutada väärtusi ja poliitikat, mis edendavad tööd seoses noorte endi elukvaliteedi parandamisega, kuid ka tähendusrikka panuse andmisega selle sotsiaalse ja füüsilise keskkonna heaolusse, milles nad elavad. Seda silmas pidades peaks tuleviku tööd käsitlevate lähenemisviiside alustalaks olema kestlik areng;
16. tulevikus on jätkuv vajadus edendada kõikide noorte juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele ning võtta meetmeid igasuguse stereotüüpiseerimise vastu, mis mõjutab tänaste laste tööalaseid piüidlusi ja piirab juurdepääsu teatavatele töökohtadele, juurutades samas ka diskrimineerimist ja ebavõrdsust hariduses ja koolituses ning ka tööturul;
17. lisaks oskuste arendamisele on noorsootööl positiivne mõju noorte, eeskätt vähemate võimalustega noorte eludele, sealhulgas vaimse tervise või emotsionaalsete probleemide kontekstis, mis on seotud töötusega või tööotsimise protsessis ette tulevate tagasilöökidega;

ESITAB LIIKMESRIIKIDELE ÜLESKUTSE SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTTE KOHASILT JA ASJAKOHASTEL TASANDITEL

18. pöörama eritählepanu noortele, kes on marginaliseerumise või diskrimineerimise ohus selliste kriteeriumide alusel nagu etniline päritolu, sugu, seksuaalne sättumus, puue, usk, veendumus või poliitiline arvamus, et tagada tulevikus kõikide noorte kaasamine tööturule;
19. toetama noortegarantiiid käsitleva soovitusel täielikku rakendamist, võttes arvesse riiklikke olusid, poliitikasuundi ja meetmeid, kui see on asjakohane;
20. vajaduse korral edendada ja esmatahtsaks pidama nii formaalse kui mitteformaalse hariduse ja koolituse sektorite reforme, keskendudes noorte poolt erinevates õppekeskkondades, näiteks hariduse, vabatahtliku tegevuse ja praktika raames või töökeskkonnas omandatud võtmepädevuste arendamisele ja tunnustamisele, eesmärgiga hõlbustada selliste pädevuste sobitamist tööturu ja tulevase tööjõuga seotud nõudlusele;
21. tõhustama koostööd üldise eesmärgiga tagada kõikide laste ja noorte õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, eeskätt seoses haridussüsteemist varakult lahkumise vähendamisega ning haridusele ja tööle võrdset juurdepääsu pakkuvate võimaluste suurendamisega kõikidele noortele, sealhulgas neile, kes liiguvad kaasa oma perekonnaga, kes töö eesmärgil teise ELi liikmesriiki kolivad; ⁽¹⁰⁾
22. andma noortega ELi noortedialogi raames või muus kontekstis peetavate konsultatsioonide puhul avaraid võimalusi tööhõivega seotud teemade arutamiseks, et paremini mõista noorte muresid, huvisid, ootusi ja võimeid. Sama tähtis on muuta selliste konsultatsioonide tulemused järeelmeetmete tagamise eesmärgil kättesaadavaks noortele, poliitikakujundajatele ja tööandjatele;
23. edendada noorte ettevõtlust, keskendudes muu hulgas ettevõtlusharidusele ja -koolitusele ning noortele mõeldud nõustamis-, mentorlus- või juhendamisteenustele ning vajaduse korral asjakohastele noorsootöö tegevustele. Noorte endi poolt noortele pakutavate töökohtade tagamise aspektist peetakse arvestatavateks alternatiivideks ka sotsiaalset ja kaasavat ettevõtlust, edendades nii ka solidaarsust;

⁽⁶⁾ 15–29-aastaste mitteõppivate ja mittetöötavate noorte määr on Eurostati andmetel vähenenud 15,9 %-lt 2012. aastal, mil see oli suurim, 13,4 %-le 2017. aastal („Kestlik areng Euroopa Liidus“ – Eurostati 2018. aasta seirearuanne edusammude kohta kestliku arengu eesmärkide saavutamisel ELi kontekstis).

⁽⁷⁾ Nõukogu 22. aprilli 2013. aasta soovitus noortegarantii loomise kohta (ELT C 120, 26.4.2013, lk 1).

⁽⁸⁾ Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ (ELT C 484, 24.12.2016, lk 1).

⁽⁹⁾ Eurofound (2017), „Noored pikaajalised töötud: näitajad ja poliitikameetmed“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg.

⁽¹⁰⁾ Euroopa sotsiaalõiguste sammas, I peatükk, I põhimõte (haridus, koolitus ja elukestev õpe) (Vt joonealune märkus 4).

24. edendama Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi, noorte tööhõive algatuse, programmi „Erasmus+“ või Euroopa solidaarsuskorpuse ning nende jätkuprogrammide raames kättesaadavaks tehtud ressursside kasutamist. Kui see on kõnealuses kontekstis asjakohane, pakkuma võimalikele toetusesaajatele nõustamist, kuidas nende programmide vahelist koostoimet ja vastastikust täiendavust ära kasutada;
25. kasutama asjakohastel juhtudel ELi noortepoliitika vahendeid, näiteks Youth Wikit või tulevasi riiklike meetmete kavu, ning vastastikuse õppimise tegevusi, et vahetada häid tavasid eesmärgiga edendada konkreetseid poliitilisi lahendusi noorte tööellu üleminekul tulevikus;
26. toetama noorteorganisatsioone ja muid asjaomaseid noorte ettevalmistamises osalejaid, eesmärgiga aidata neil tõhusalt noortedialogi protsessides osaleda ning noorsootööst kasu saada;
27. jätkama noorte toetamist olukordades, kus töötus, tööga seotud ootused või ametialased/hariduslikud valikud võivad nad seada põlvkondliku stereotüüpiseerimise sihtmärgiks;
28. edendama noorte töötuse küsimustega tegelemisel sektoriülest poliitilist lähenemisi nii riikide kui Euroopa tasandil ning liikmesriikidevahelise koostöö raames;
29. parandama riigi olusid arvesse võttes noorte juurdepääsu sotsiaalkaitsele, parandades vajaduse korral sotsiaalkaitse-süsteemide suutlikkust kohanduda noorte tegelike tööhõivealaste väljavaadetega, võttes arvesse mittetöötavate noorte vajadusi;

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES

30. tuginema veelgi Europassi⁽¹⁾ ja noortepassi⁽²⁾ raames saadud positiivsetele kogemustele, et tuvastada inimeste oskused ja kvalifikatsioonid ning need andmed teatavaks teha, eesmärgiga laiendada sellealast teavitustegevust noorte eurooplaste, eeskätt vähemate võimalustega noorte seas, et aidata neil oma oskusi demonstreerida ja asjakohane töökoht leida;
31. pakkuma noortele mõeldud ELi rahastamisvõimaluste propageerimise vallas riiklikele juhtimisstruktuuridele nõustamist, et parandada võimalike toetusesaajate teadlikkust sellest, kuidas asjakohast koostoimet ja vastastikust täiendavust ära kasutada;
32. seadma prioriteediks selliste süsteemide loomise, millega toetatakse Euroopa sotsiaalõiguste samba I põhimõtet: „Igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad täiel määral osaleda ühiskonnaelus ja aitavad suunduda edukalt tööturule“⁽³⁾;
33. jätkuvalt ja rohkem läbi viima kvalitatiivseid, kvantitatiivseid ja tõendus põhiseid uuringuid, mille aluseks on sooliselt eristatud andmed põlvkondadevahelise ja põlvkonnasisese sotsiaalse liikuvuse kohta, keskendudes eeskätt noortele, ning rohkem kvalitatiivseid uuringuid, mis käsitlevat noorte suhtumist ja mureküsimusi seoses tööle siirdumisega, seades eesmärgiks toetada ELi noortepoliitikat tööhõiveküsimuste vallas;
34. korraldama koos noortesektori, ametiühingute, äriorganisatsioonide ja valitsuste esindajatega vastastikuse õppimise tegevusi või üritusi, et käsitleda sektoriülesest, sealhulgas noortepoliitikat hõlmavast seisukohast väljakutseid ja võimalusi, mida töö tulevik toob kaasa noortele eurooplastele;
35. kasutama töö olemust mõjutavate arengusuundade osas kõiki asjakohaseid ELi vahendeid, sealhulgas ELi noortekoordinaatori abi, et integreerida noorteperspektiiv sektoriülesele poliitikakujundamisse ELi tasandil ning innustada koostööd liikmesriikide vahel;

ESITAB ÜLESKUTSE ELI NOORTESEKTORILE⁽⁴⁾

36. kasutama aktiivset lähenemisi, et tagada noorte esindatus ja tõhus osalemine ELi noortedialogi ja sotsiaalse dialoogi protsessides nii Euroopa Liidu, liikmesriikide ja riigisisestel tasanditel, soodustades seeläbi avaliku sektori asutustega ning sotsiaal- ja majanduspartneritega noorte tööelu seisukohast olulistest küsimustest tehtavat head koostööd;

⁽¹⁾ <https://europass.cedefop.europa.eu/>

⁽²⁾ <https://www.youthpass.eu/en/>

⁽³⁾ Vt joonealune märkus 10.

⁽⁴⁾ Terminiga „ELi noortesektor“ viidatakse üldjuhul kogumile, mille moodustavad organisatsioonid, noorsootöötajad, akadeemiliste ringkondade liikmed, noorte kodanikuühiskonna või muu valdkonna eksperdid, kes tegelevad noortepoliitika arendamisega, viies ELis läbi noortevaldkonna tegevusi ja projekte;

37. aitama kaasa jõupingutustele, millega parandatakse noorte töötajate teadlikkust oma õigustest ja kohustustest, käsitledes muu hulgas ahistamist töökohal ja igat laadi diskrimineerimist, eesmärgiga kaitsta tööalaste nõudmiste kontekstis nende haridusalaseid eesmärke ja väljaõpet;
 38. võtma arvesse tööturu ja oskuste prognoosimist, et pidevalt tõhustada noorsootöö meetodeid, eesmärgiga suurendada selle tõhusust noorte oskuste arendamise vahendina;
 39. edendama noorsootöö tegevusi kõikide noorte, sealhulgas vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse tõttu tööturul marginaliseerumise ohtu sattunud noorte seas;
 40. suhtlema asjaomaste sidusrühmadega, et luua riikliku tasandi partnerlusi ja aidata nii kaasa noortegarantii rakendamisele;
 41. kasutama olemasolevaid ELi, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi võimalusi, et parandada noortele tööturule sisenemiseks mõeldud võimalusi pakkuva noorsootöö kvaliteeti.
-

LISA

Käesolevate järelduste vastuvõtmisega tuletab nõukogu meelde eeskätt järgmisi resolutsioone, järeldusi ja soovitusi.

1. Nõukogu soovitus noortegarantii loomise kohta ⁽¹⁾
2. Nõukogu resolutsioon noortevaldkonnas tehtava Euroopa koostöö raamistiku kohta: Euroopa Liidu noortestrategia 2019–2027 ⁽²⁾
3. Nõukogu järeldused, milles käsitletakse noorte rolli Euroopa Liidu demograafiliste probleemide lahendamisel ⁽³⁾
4. Nõukogu järeldused töö tuleviku kohta: elutsükliühine lähenemisviis ⁽⁴⁾
5. Nõukogu järeldused töö tuleviku kohta „Uus reaalsus, uued lahendused“ ⁽⁵⁾
6. Nõukogu järeldused, milles käsitletakse noorsootöö rolli selliste noortele eluks vajalike oskuste arendamise toetamisel, mis hõlbustavad noorte edukat üleminekut täiskasvanuikka, kodanikuaktiivsusesse ja tööellu ⁽⁶⁾
7. Nõukogu järeldused nutika noorsootöö kohta ⁽⁷⁾
8. Nõukogu soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes ⁽⁸⁾
9. Nõukogu soovitus haridusasutuse lõpetanute käekäigu jälgimise kohta ⁽⁹⁾
10. Nõukogu soovitus mitteformaalse ja informaalset õppe valideerimise kohta ⁽¹⁰⁾
11. Nõukogu järeldused Euroopa haridusruumi visiooni suunas liikumise kohta ⁽¹¹⁾
12. Nõukogu soovitus, milles käsitletakse töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate juurdepääsu sotsiaalkaitsele ⁽¹²⁾
13. Nõukogu järeldused, mis käsitlevad noorte ettevõtluse edendamist noorte sotsiaalse kaasatuse soodustamiseks ⁽¹³⁾

⁽¹⁾ ELT C 120, 26.4.2013, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 456, 18.12.2018, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 196, 8.6.2018, lk 16.

⁽⁴⁾ Dok 10134/18.

⁽⁵⁾ Dok 15506/17.

⁽⁶⁾ ELT C 189, 15.6.2017, lk 30.

⁽⁷⁾ ELT C 418, 7.12.2017, lk 2.

⁽⁸⁾ ELT C 189, 4.6.2018, lk 1.

⁽⁹⁾ ELT C 423, 9.12.2017, lk 1.

⁽¹⁰⁾ ELT C 398, 22.12.2012, lk 1.

⁽¹¹⁾ ELT C 195, 7.6.2018, lk 7.

⁽¹²⁾ Dok 10134/18.

⁽¹³⁾ ELT C 183, 14.6.2014, lk 18.

Nõukogu järeldused noorte loomepõlvkondade kohta

(2019/C 189/06)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

VÕTTES ARVESSE

- poliitilist tausta, milles rõhutatakse sellise liidu loomise tähtsust, kus noored saavad parima võimaliku hariduse ja koolituse ning võivad õppida ja leida tööd kogu mandril, ning milles märgitakse vajadust pakkuda noortele paremaid võimalusi konkreetsete meetmete ning tõhustatud ELi programmide kaudu, nagu on sätestatud käesoleva dokumendi lisas;
- Euroopa kultuurivaldkonna uut tegevuskava, mille Euroopa Komisjon võttis vastu 2018. aasta mais ning milles rõhutatakse kultuuri ja loomingu tähtsust ühiskonna ning Euroopa majanduse konkurentsivõime jaoks;
- 27. novembril 2018 vastu võetud kultuurivaldkonna töökava (2019–2022) eesmärgid ning selles esitatud tõdemust, et ühtekuuluvuse ja heaolu parandamiseks on vaja keskenduda rohkem konkreetsete rühmade, nagu noorte vajadustele,

OLLES TEADLIK, ET:

- noorte kaasamine peab olema tulevase poliitika nurgakiviks ning noorte vajaduste arvessevõtmine on seetõttu järgmistel aastatel esmatähtis;
- laste ja noorte ees seisab tänases üleilmastuvas maailmas palju väljakutseid ning seetõttu on tähtis, et tehes ettevalmistusi eluks maailmakodanikuna, mõistaksid nad kultuuriväärtuste ja mitmekesisuse tähendust;
- digitaalne areng on muutnud kultuuri- ja loometeoste loomist, tootmist, levitamist, edasiandmist ja tarbimist, soodustades nende ülemaailmset levi. Digimaailm on kujundanud innovaatilisi kultuurile juurdepääsu ning isikliku ümbertõlgendamise ja eneseväljenduse mudeleid, äratades suurt huvi noorte seas ning kaasates neid aktiivse publikuna;
- noored vajavad uusi oskusi, et tulla toime konkreetsete väljakutsetega, nagu tööpuudus, sotsiaalne tõrjutus, ränne ning uued tehnoloogiad, mis toovad küll kasu, ent võivad suurendada ka ebavõrdsust ning süvendada kultuurilisi ja majanduslikke erinevusi;
- kunsti- ja loomeoskuste arendamine ning loova ande toetamine on kultuuri- ja loomesektoris kesksel kohal; need edendavad innovatsiooni, sealhulgas sotsiaalset innovatsiooni, et saavutada arukas, kestlik ja kaasav majanduskasv;
- keeleoskus on Euroopa Liidus liikuvuse jaoks esmatähtis nii hariduse ja koolituse kui ka kultuurile ja Euroopa tööturule juurdepääsu puhul,

LEIAB, ET:

eespool toodud silmas pidades tuleb astuda edasisi samme järgmise viie prioriteedi käsitlemiseks:

- edendada paremat juurdepääsu kultuurile ning laste ja noorte osalemist kultuuris;
- tugevdada sektoriülest koostööd, keskendudes kultuuri ja hariduse vahelisele koostoimele;
- hõlbustada noorte ettevõtlust kultuuri- ja loomesektoris;
- soodustada uute talentide tärkamist;
- edendada digioskusi ja meediapädevust,

JUHIB TÄHELEPANU SELLELE, ET:

- kultuuriorganisatsioonidel, haridusasutustel ja noorsootööl on põhiroll aluse panemisel loometegevusele, mis on esmatähtis kogu ühiskonna arenguks;
- vaja on strateegilisemat lähenemisviisi laste ja noorte osalemise suhtes kultuuris, et soodustada nende loominguilistust ning kriitilist mõtlemist ja aidata neil arendada oskusi, mis on vajalikud nende heaoluks, õppimiseks, ühtekuuluvustundeks, kodanikuaktiivsuseks, sotsiaalseks kaasatuseks ning tulevaseks tööalaseks konkurentsivõimeks või ettevõtluse alustamiseks;

- kultuuri ja loovusega seotud oskused, mis on omandatud formaalse, mitteformaalse ja informaalse õppimise teel, sealhulgas kultuuri- ja loometegevustes osalemise kaudu, annavad noortele leidlikkuseks ja loovuseks, probleemide lahendamiseks ning koostöövalmiks ja eksperimentaalseks tööks vajalikud vahendid. Eksperimentaalsed lähenemisviisid on esmatähtsad loovuse ja innovatsiooni edendamiseks. Kunsti- ja kultuuriharidusel kui erialase või valdkondadevahelise lähenemisviisi osal on seetõttu elutähtis roll nii noorte põlvkondade jaoks edasiste võimaluste loomisel (valmistades neid niiviisi paremini ette tulevasteks väljakutseteks) kui ka mõjuvõimu suurendamisel ning isikliku arengu ja kultuuridevahelise üksteisemõistmise soodustamisel;
- samuti on oluline innustada selliste meetmete võtmist, mis hõlbustavad sujuvat üleminekut haridussüsteemist tööturule, sealhulgas noorte ettevõtluse, praktika ja kutseõppe toetamise kaudu kultuuri- ja loomesektoris;
- oskuste, haridustaseme, tulevikuks valmisoleku ja ootuste osas ei kujuta noored endast homogeenet rühma. Algatuse ja tegevusi, mis on kavandatud selleks, et säilitada ja parandada tööturule sisenemiseks või ettevõtluse alustamiseks ja täiskasvanueluks üldiselt vajalikke oskusi, tuleks kohandada vastavalt pädevustele, mis on noortel põlvkondadel juba olemas;
- ebavõrdsus ja majanduslikud või sotsiaalsed tõkked, mis võivad takistada noorte juurdepääsu kultuurile ja osalemist kultuuris loovisikute, tarbijate ja ettevõtjatena või nende juurdepääsu uutele tehnoloogiatele, tuleks kindlaks teha ning neid tuleks käsitleda, et tagada täiel määral kõikide noorte inimeste, sealhulgas piiratud võimalustega rühmade panus ja osalemine;
- kõikide noorte kaasatuse tagamiseks tuleks pöörata erilist tähelepanu noortele, keda ohustab tõrjutus nende etnilise päritolu, soo, seksuaalse sättumuse, puude, usu, veendumuste või poliitiliste vaadete tõttu;
- tänu digitaalsele arengule kättesaadav rikkalik kultuurivalik ei taga tingimata juurdepääsu kvaliteetsele mitmekeelsele kultuurisisule. Seetõttu on esmatähtis konsolideerida kultuuripoliitikad, mis edendavad võrdseid võimalusi noorte jaoks, nii et kõik noored saaksid kogeda kultuuri ja arendada oma loovust, kriitilist mõtlemist ning kriitilisi ja analüütilisi oskusi, mis on neile esmatähtsad digitaalsele kultuurisisule juurdepääsu ja suhestumise seisukohalt;
- digitehnoloogiatel on positiivne mõju loovuse arendamisele, sest need pakuvad uusi võimalusi eneseväljenduseks, kommunikatsiooniks ning kultuuris osalemiseks ja kriitikaks. Lisaks sellele võib loovusel olla oluline roll tehnoloogiate ja digiteenuste kasutajasõbralikuks muutmisel. Tehnoloogiate humaniseerimise kaudu saab seetõttu tagada, et need on inimeste teenistuses ja vastavad nende vajadustele. Nii nagu kultuuri loojad ja -tarbijad, eelistavad noored põlvkonnad (sageli diginõured) uusi ärimudeleid, mida varem ei eksisteerinud. Selles mõttes võivad innovaatilised finantsmehhanismid soodustada ettevõtlust ja pakkuda vajalikku toetust tänapäeva konkureerivale, säästvale ja innovatsioonist juhitud loomemajandusele;
- tunnustades avatud koordineerimise meetodi tööühikute aruande „Avaliku sektori poliitikate roll kultuuri- ja loomesektori ettevõtlusalase ja innovatsioonipotentsiaali arendamisel“ tulemusi, on tähtis arvesse võtta kultuuri- ja loometööstuse konkreetset eripära, eelkõige väärtusahelate mitmekülgsus ning asjaolu, et enamik nimetatud sektorite ettevõtetest on väikesed või mikroettevõtted või koosnevad füüsilisest isikust ettevõtjatest. Noorte põlvkondade loovust ja ettevõtlust toetavad meetmed peaksid seetõttu käsitleda neid eriomadusi,

KUTSUB LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES NENDE VASTAVATE PÄDEVUSTE PIRES JA SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET NÕUETEKOHASELT ARVESSE VÕTTES KÄSITLEMA JÄRGMIST VIIT PRIORITEETI:

1. Kultuurile parema juurdepääsu ning laste ja noorte kultuuris osalemise edendamine

Liikmesriike ja komisjoni kutsutakse üles:

- i) jätkama eelkõige ebasoodsatest oludest pärit laste ja noorte jaoks võimaluste loomist juurdepääsuks kultuurile ja osalemiseks kultuuris, et vähendada erinevusi ja sotsiaalset ebavõrdsust ning jõuda võimalikult suure publikuni; tagama võrdsed võimalused laste ja noorte jaoks nii linnades kui maapiirkondades, et kaotada tõkked võrdselt juurdepääsult kultuurile ning osalemiselt kultuuris kultuuriorganisatsioonide ja -ürituste abil või digitaalsete vahenditega;
- ii) soodustama aktiivset osalemist kultuuris, edendades koosloomist ja mitmekeelsust;
- iii) innustama kultuuriorganisatsioone edendama ja kohandama muu hulgas digitehnoloogiate kaudu nende poolt pakutavat sisu, et jõuda paremini laste ja noorteni ja suurendada noorte huvi kultuuri, kunstilise eneseväljenduse ja teaduse vastu;

- iv) edendama tõenditel põhinevaid poliitikameetmeid, teostades korrapäraselt seiret laste ja noorte kultuuritarbimise, -käitumise ja -elistuste ning nende saavutuste kohta loovuse ja keeleoskuste alal;
- v) edendama laste ja noorte seas veelgi lugemist kui peamist kultuuri avastamise viisi selle kõikides ilmingutes ja väljendusvormides.

Komisjoni kutsutakse üles:

- i) toetama parimate tavade vahetamist ning üksteiselt õppimisega seotud tegevusi liikmesriikide vahel;
- ii) toetama innovaatilisi algatusi, mis on kavandatud noorte põlvkondade kultuurile juurdepääsu parandamiseks ning nende osalemiseks kultuuris loovisikute, tarbijate või ettevõtjatena.

2. **Sektoriuülese koostöö tugevdamine, keskendudes kultuuri ja hariduse vahelisele koostoimele**

Liikmesriike ja komisjoni kutsutakse üles:

- i) toetama kunsti- ja kultuuriharidust, edendades seeläbi kogemuste omandamist ja osalemist kultuuritegevustes ning kasutades digitehnoloogiate potentsiaali kultuurile ja keeltele juurdepääsu pakkumisel;
- ii) innustama koostööd koolide, kunstnike ja teiste kultuuritöötajate ning kultuuriorganisatsioonide vahel seoses laste ja noorte jaoks ette nähtud õppetegevustega;
- iii) edendama õpetajate ja muude kultuuritöötajate haridust ja koolitust, et soodustada laste ja noorte loovust;
- iv) toetama sektoriülest tegevust kultuurialase teadlikkuse ja kultuurilise eneseväljenduse kohta ning edendama asjakohaste pädevuste ja oskuste, sealhulgas kunsti- ja keeleoskuste omandamist.

Komisjoni kutsutakse üles:

- i) arendama projekte ja tegevusi, mis soodustavad loovust hariduses, tehes sealhulgas koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu OECD, Euroopa Nõukogu ja UNESCO, ning laiendama loovat ja kriitilist mõtlemist käsitlevat lähenemisviisi kõikidele hariduse ja koolituse tasanditele, sealhulgas loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika (STEAM) edendamise kaudu;
- ii) edendama ja levitama eespool nimetatud algatuste tulemusi nii asjakohastes nõukogu ettevalmistavates organites kui ka laiema publiku seas.

3. **Noorte ettevõtluse hõlbustamine kultuuri- ja loomesektoris**

Liikmesriike kutsutakse üles:

- i) kaaluma vajaduse korral olemasolevate rahaliste vahendite kasutamise optimeerimise võimalusi, et toetada loovust ja noorte ettevõtlusprojekte;
- ii) innustama kultuuri- ja loometööstuse inkubaatorite, residentuuride, ärikiirendite, klastrite, loomekeskuste ja kultuuri digitaalsete platvormide arendamist ning edendama sektoriüleseid partnerlusi ja võrgustikke;
- iii) soodustama ettevõtluskultuuri, loovust ja innovatsiooni elukestva õppe kaudu juba varasest east alates ning formaalse, mitteformaalse ja informaalsete õppimise kaudu, pöörates märkimisväärset tähelepanu disainmõtlemise kasutamisele ning koolitusvõimalustele, näiteks ettevõtlusalgatuste vormis nii enne kui pärast äriplaani rakendamist;
- iv) kaaluma seda, kuidas luua soodsad tingimused kultuurivaldkonna idufirmade jaoks, mida juhivad noored, toetades sektoriülest innovatsiooni.

Komisjoni kutsutakse üles:

- i) soodustama kultuurilist ja loovat ettevõtlust ning sektoriüleseid võrgustikke noorte seas, rõhutades nende potentsiaali stimuleerida kultuuri- ja loometöötajate arengut liikuvuse, sealhulgas vahetuste, koostöö, koosloomise, õppeviiside ning üksteiselt õppimisega seotud tegevuste kaudu;
- ii) toetama kultuuri- ja loometöötajate vahelisi partnerlusi, sealhulgas idufirmade, loomekeskuste ja inkubaatorite võrgustike kaudu, et viia uuenduslik tehnoloogia ja teadus loometegevusse, kunsti ja disaini.

4. Uute talentide tärkamise soodustamine

Liikmesriike kutsutakse üles:

- i) kaaluma kultuuri- ja hariduse valdkonna sidusrühmade vahelise koostöö tõhustamist, et toetada loovat annet, innustades innovatsiooniga seotud konkurentsivõimet ning premeerides kultuurilist loovust;
- ii) laiendama juurdepääsu uutele tehnoloogiatele, sealhulgas piiratud võimalustega noorte jaoks, et võimendada noori andekaid isikuid.

Komisjoni kutsutakse üles:

- i) edendama asjakohaste ELi programmide raames kultuuri ja loovust, sealhulgas kunstihariduse kaudu;
- ii) toetama noorte loova ande arendamist mitmekeelsete platvormide, liikuvuskavade ja poliitikameetmete kaudu.

5. Digioskuste ja meediapädevuse edendamine

Liikmesriike kutsutakse üles:

- i) soodustama digioskusi, meediapädevust ning loovat ja kriitilist mõtlemist, sealhulgas asjakohaste ELi programmide ja fondide kasutamise kaudu, kuna need on elutähtsad noorema põlvkonna tööalase konkurentsivõime ning kohanemisvõime tagamiseks digitehnoloogiate struktuuriliste muutuste puhul. Avaliku ja erasektori partnerlused võivad olla haridusasutuste, kodanikuorganisatsioonide ja ettevõtete vaheliseks sidemeks;
- ii) edendama tehnoloogia loovat kasutamist, loovat ja kriitilist mõtlemist ning analüütilisi oskusi formaalse, mitteformaalse ja informaalse hariduse, sealhulgas avatud õppematerjalide kaudu, et arendada noorte võimet hinnata teavet;
- iii) jätkama parimate tavade ning teadusuuringute vahetamist ekspertide ja poliitikakujundajate seas, et parandada meediapädevusega seotud oskuste omandamist.

Liikmesriike ja komisjoni kutsutakse üles:

- i) toetama meediapädevusega seotud meetmeid, mis on esmatähtsad digitehnoloogiate kasutamiseks ning millel on märkimisväärne mõju noorte loovale ja kriitilisele mõtlemisele, nende juurdepääsuks kultuurile, kultuurinähtuste mõistmisele ning võimele luua sisu;
- ii) toetama õpetajate ja noorsootöötajate koolitamist formaalse, mitteformaalse ja informaalse hariduse alal, et pakuda neile laste ja noortega töötamisel asjakohaseid vahendeid meediapädevuse käsitlemiseks.

Komisjoni kutsutakse üles:

- i) jätkama liikmesriikide ekspertrühmadega konsulteerimist olemasolevate algatuste koondamise ja edendamise parimate viiside kohta, sealhulgas asjakohaste veebipõhiste vahendite kaudu, et võtta need aluseks ja tõsta teadlikkust noorte seas digimeedia keskkonnaga seotud põhiküsimuste kohta, nagu osalemine ja loovus, usaldatavus, kriitiline mõtlemine ja teadlikud valikud ning eraelu puutumatus austamine,

KUTSUB LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES kasutama ära olemasolevaid ressursse, et valmistada noori loomepõlvkondi ette tulevasteks võimalusteks ja väljakutseteks.

LISA

Euroopa Ülemkogu

25. märtsi 2017. aasta Rooma deklaratsioon.

Euroopa Ülemkogu 14. detsembri 2017. aasta järeldused (EUCO 19/1/17 REV 1).

Euroopa Ülemkogu 15. detsembri 2016. aasta järeldused (EUCO 34/16).

Euroopa Ülemkogu 20.–21. oktoobri 2016. aasta kohtumise järeldused (EUCO 31/16).

16. septembri 2016. aasta Bratislava deklaratsioon.

Nõukogu

Nõukogu järeldused, milles käsitletakse kultuuri- ja loomevaldkonna koostoimet muude valdkondadega stimuleerimaks innovatsiooni, majanduslikku jätkusuutlikkust ja sotsiaalset kaasatust (ELT C 172, 27.5.2015, lk 13).

Nõukogu järeldused noorte loome- ja innovatsioonipotentsiaali edendamise kohta (ELT C 169, 15.6.2012, lk 1).

Nõukogu järeldused kultuuri- ja loomepädevuste ning nende rolli kohta Euroopa intellektuaalse kapitali arendamisel (ELT C 372, 20.12.2011, lk 19).

Nõukogu järeldused loomepõlvkonna kujundamise edendamise kohta: laste ja noorte loovuse ning innovatsioonivõime arendamine kultuurilise eneseväljenduse ja kultuurile juurdepääsu tagamise kaudu (ELT C 301, 11.12.2009, lk 9).

Euroopa Liidu Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon noortevaldkonnas tehtava Euroopa koostöö raamistiku kohta: Euroopa Liidu noortestrategia 2019–2027 (ELT C 456, 18.12.2018, lk 1).

Komisjon

Komisjoni 22. mai 2018. aasta teatis „Euroopa kultuurivaldkonna uus tegevuskava“ (COM(2018) 267 final).

Komisjoni 22. mai 2018. aasta teatis „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine – ELi uus noortestrategia“ (COM(2018) 269 final).

Komisjoni 14. novembri 2017. aasta teatis „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ (COM(2017) 673 final).

Avatud koordineerimismeetodi aruanded:

- Kultuuriteadlikkuse ja kultuurilise eneseväljenduse käsiraamat (2016).
 - Kultuuri kättesaadavuse edendamine digivahendite kaudu: publiku arendamise põhimõtted ja strateegiad (2017).
 - Avaliku sektori poliitikate roll kultuuri- ja loomesektori ettevõtlusalase ja innovatsioonipotentsiaali arendamisel (2018).
-

EUROOPA KOMISJON

Euro vahetuskurss ⁽¹⁾

4. juuni 2019

(2019/C 189/07)

1 euro =

Valuuta	Kurss	Valuuta	Kurss		
USD	USA dollar	1,1244	CAD	Kanada dollar	1,5111
JPY	Jaapani jeen	121,62	HKD	Hongkongi dollar	8,8143
DKK	Taani kroon	7,4679	NZD	Uus-Meremaa dollar	1,7062
GBP	Inglise nael	0,88738	SGD	Singapuri dollar	1,5396
SEK	Rootsi kroon	10,6260	KRW	Korea vonn	1 330,90
CHF	Šveitsi frank	1,1178	ZAR	Lõuna-Aafrika rand	16,4791
ISK	Islandi kroon	139,30	CNY	Hiina jüaan	7,7686
NOK	Norra kroon	9,7860	HRK	Horvaatia kuna	7,4210
BGN	Bulgaaria leev	1,9558	IDR	Indoneesia ruupia	15 992,34
CZK	Tšehhi kroon	25,744	MYR	Malaisia ringit	4,6886
HUF	Ungari forint	322,00	PHP	Filipiini peeso	58,207
PLN	Poola zlott	4,2802	RUB	Vene rubla	73,3390
RON	Rumeenia leu	4,7353	THB	Tai baat	35,188
TRY	Türgi liir	6,5295	BRL	Brasilia reaal	4,3638
AUD	Austraalia dollar	1,6116	MXN	Mehhiko peeso	22,1603
			INR	India ruupia	77,8740

⁽¹⁾ Allikas: EKP avaldatud viitekurss.

Euro käibemüntide uus rahvuslik külj

(2019/C 189/08)

Slovakkia käibele lastava uue 2-eurose mälestusmündi rahvuslik külj

Euro käibemündid on seadusliku maksevahendina kasutusel kogu euroalal. Müntidega ametialaselt tegelevate isikute ja laiema avalikkuse teavitamiseks avaldab komisjon kõikide uute euromüntide kujunduse kirjelduse ⁽¹⁾. Vastavalt nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldustele ⁽²⁾ võivad euroala liikmesriigid ja riigid, kes on Euroopa Liiduga sõlminud euro käibemüntide käibelelaskmist käsitleva rahanduskokkuleppe, lasta käibele euro mälestusmünte. Selleks peavad olema täidetud teatavad tingimused, millest peamine on nõue, et mälestusmündina kasutataks üksnes 2-eurost münti. Mälestusmüntide tehnilised näitajad vastavad tavaliste 2-euroste käibemüntide näitajatele, kuid nende rahvuslikul küljel on mälestust jäädvustav motiiv, mis on riigi või Euroopa tasandil sümboolne.

Käibele laskev riik: Slovakkia**Motiiv:** Milan Rastislav Štefániki 100. surma-aastapäev

Kujunduse kirjeldus: Mündil on kujutatud Milan Rastislav Štefániki portreed. Portreest vasakul üksteise kohal on Štefániki sünni- ja surma-aasta „1880“ ja „1919“. Münti siseosa vasakul poolel on poolkaares nimi „MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK“ ja münti käibele laskva riigi nimi „SLOVENSKO“. Käibele laskmise aasta „2019“ asub portreest paremal. Aastaarvu all on tähed „PV“, mis on autori Peter VALACHi stiliseeritud initsiaalid, ja nende all Kremnica rahapaja (Mincovňa Kremnica) tunnus, mille moodustavad kahe matriisi vahele paigutatud tähed „MK“.

Mündi välisringil on kujutatud Euroopa Liidu lipu 12 tähte.

Käibele lastavate müntide hinnanguline arv: 1 000 000**Käibele laskmise aeg:** aprill 2019

⁽¹⁾ EÜT C 373, 28.12.2001, lk 1, kus on esitatud teave kõikide 2002. aastal käibele lastud müntide rahvusliku külje kohta.

⁽²⁾ Vt majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldused ning komisjoni 19. detsembri 2008. aasta soovitus, mis käsitleb ühiseid suuniseid euro käibemüntide liikmesriike tähistavate külgede ja kõnealuste müntide emiteerimise kohta (ELT L 9, 14.1.2009, lk 52).

Euro käibemüntide uus rahvuslik külj

(2019/C 189/09)

Prantsusmaa käibele lastava uue 2-eurose mälestusmündi rahvuslik külj

Euro käibemündid on seadusliku maksevahendina kasutusel kogu euroalal. Müntidega ametialaselt tegelevate isikute ja laiema avalikkuse teavitamiseks avaldab komisjon kõikide uute euromüntide kujunduse kirjelduse⁽¹⁾. Vastavalt nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldustele⁽²⁾ võivad euroala liikmesriigid ja riigid, kes on Euroopa Liiduga sõlminud euro käibemüntide käibelelaskmist käsitleva rahanduskokkuleppe, lasta käibele euro mälestusmünte. Selleks peavad olema täidetud teatavad tingimused, millest peamine on nõue, et mälestusmündina kasutataks üksnes 2-eurost münti. Mälestusmüntide tehnilised näitajad vastavad tavaliste 2-euroste käibemüntide näitajatele, kuid nende rahvuslikul küljel on mälestust jäädvustav motiiv, mis on riigi või Euroopa tasandil sümboolne.

Käibele laskev riik: Prantsusmaa**Motiiv:** Asterixi 60. sünnipäev

Kujunduse kirjeldus: 60 aastat on Asterix olnud Prantsuse kultuuri tõeline ikoon. Asterixi lõi 1959. aastal režissöör René Goscinny ja karikaturist Albert Uderzo ning see näitab prantslase identiteeti kogu tema uhkuses ja koomilisuses. Tänu tänase ühiskonna humoorikale kajastamisele on Asterix lisaks kunstilisele aspektile pälvinud paljude aastate jooksul suure rahvusvahelise tuntuse. Algusest peale on Asterixi koomiksit tõlgitud kõigisse Euroopa Liidu keeltesse ja see on osutunud väga populaarseks. Asterixi maine näiteks Saksamaal on võrreldav Prantsusmaaga. Väga populaarne on see aastaid olnud ka Ühendkuningriigis, Madalmaades, Hispaanias, Portugalis, Itaalias ja Skandinaavias. Prantsuse ikoonist on kujunenud kogu Euroopa koomiksikunsti sümbol.

Mündil on kujutatud Asterixi profiilil, kandmas oma kuulsat tiivadega kiivrit. Teda ümbritsevad loorberid ja Rooma numbrid, mis tähistavad tema 60. sünnipäeva. Üleval on kiri „ASTERIX“ ja all käibele laskva riigi tähis „RF“ (*République Française*). Münti alaosas on käibele laskmise aasta „2019“ ning Prantsuse rahapaja tunnus ja rahapaja juhataja nimetähed.

Mündi välisringil on kujutatud Euroopa Liidu lipu 12 tähte.

Käibele lastavate müntide arv: 310 000**Käibele laskmise aeg:** 28. mai 2019

⁽¹⁾ EÜT C 373, 28.12.2001, lk 1, kus on esitatud teave kõikide 2002. aastal käibele lastud müntide rahvusliku külje kohta.

⁽²⁾ Vt majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldused ning komisjoni 19. detsembri 2008. aasta soovitus, mis käsitleb ühiseid suuniseid euro käibemüntide liikmesriike tähistavate külgede ja kõnealuste müntide emiteerimise kohta (ELT L 9, 14.1.2009, lk 52).

Euro käibemüntide uus rahvuslik külg

(2019/C 189/10)

Monaco käibele lastava uue 2-eurose mälestusmündi rahvuslik külg

Euro käibemündid on seadusliku maksevahendina kasutusel kogu euroalal. Müntidega ametialaselt tegelevate isikute ja laiema avalikkuse teavitamiseks avaldab komisjon kõikide uute euromüntide kujunduse kirjelduse ⁽¹⁾. Vastavalt nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldustele ⁽²⁾ võivad euroala liikmesriigid ja riigid, kes on Euroopa Liiduga sõlminud euro käibemüntide käibelelaskmist käsitleva rahanduskokkuleppe, lasta käibele euro mälestusmünte. Selleks peavad olema täidetud teatavad tingimused, millest peamine on nõue, et mälestusmündina kasutataks üksnes 2-eurost münti. Mälestusmüntide tehnilised näitajad vastavad tavaliste 2-euroste käibemüntide näitajatele, kuid nende rahvuslikul küljel on mälestust jäädvustav motiiv, mis on riigi või Euroopa tasandil sümboolne.

Käibele laskev riik: Monaco**Motiiv:** Prints Honoré V trooniletuleku 200. aastapäev**Kujunduse kirjeldus:** Mündil on kujutatud prints Honoré V näokujutis. Vasakul poolel on kiri „Honoré V“ ja paremal on käibele laskva riigi nimi „MONACO“. All on poolkaares kiri „1819 – Avènement – 2019“.

Mündi välisringil on kujutatud Euroopa Liidu lipu 12 tähte.

Käibele lastavate müntide arv: 15 000**Käibele laskmise aeg:** 1. juuni 2019

⁽¹⁾ EÜT C 373, 28.12.2001, lk 1, kus on esitatud teave kõikide 2002. aastal käibele lastud müntide rahvusliku külje kohta.

⁽²⁾ Vt majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldused ning komisjoni 19. detsembri 2008. aasta soovitus, mis käsitleb ühiseid suuniseid euro käibemüntide liikmesriike tähistavate külgede ja kõnealuste müntide emiteerimise kohta (ELT L 9, 14.1.2009, lk 52).

Euro käibemüntide uus rahvuslik külg

(2019/C 189/11)

Kreeka käibele lastava uue 2-eurose mälestusmündi rahvuslik külg

Euro käibemündid on seadusliku maksevahendina kasutusel kogu euroalal. Müntidega ametialaselt tegelevate isikute ja laiema avalikkuse teavitamiseks avaldab komisjon kõikide uute euromüntide kujunduse kirjelduse ⁽¹⁾. Vastavalt nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldustele ⁽²⁾ võivad euroala liikmesriigid ja riigid, kes on Euroopa Liiduga sõlminud euro käibemüntide käibelelaskmist käsitleva rahanduskokkuleppe, lasta käibele euro mälestusmunte. Selleks peavad olema täidetud teatavad tingimused, millest peamine on nõue, et mälestusmündina kasutataks üksnes 2-eurost münti. Mälestusmüntide tehnilised näitajad vastavad tavaliste 2-euroste käibemüntide näitajatele, kuid nende rahvuslikul küljel on mälestust jäädvustav motiiv, mis on riigi või Euroopa tasandil sümboolne.

Käibele laskev riik: Kreeka**Motiiv:** Manolis Andronicose sajas sünniaastapäev

Kujunduse kirjeldus: Manolis Andronicos (1919–1992) oli üks Kreeka olulisemaid arheolooge. 1977. aastal avastas ta Vergína kuninglikud hauad, kust päevavalgele tulnud võrratud leiud annavad tunnistust Makedoonia iidse tsivilisatsiooni hiilgusest.

Mündil on Manolis Andronicose portree. Piki münti keskosa vasakut äärt on kiri „MANOLIS ANDRONICOS 1919–1992“, münti verimisaasta ja Kreeka rahapaja palmikujuline tunnus; piki münti keskosa paremat äärt on sõnad „KREEKA VABARIIK“ (kreeka keeles). Samuti on münti keskosas paremal kunstniku (George Stamatopoulos) monogramm.

Mündi välisringil on kujutatud Euroopa Liidu lipu 12 tähte.

Käibele lastavate müntide hinnanguline arv: 750 000**Käibele laskmise aeg:** juuni 2019

⁽¹⁾ EÜT C 373, 28.12.2001, lk 1, kus on esitatud teave kõikide 2002. aastal käibele lastud müntide rahvusliku külje kohta.

⁽²⁾ Vt majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldused ning komisjoni 19. detsembri 2008. aasta soovitus, mis käsitleb ühiseid suuniseid euro käibemüntide liikmesriike tähistavate külgede ja kõnealuste müntide emiteerimise kohta (ELT L 9, 14.1.2009, lk 52).

Euro käibemüntide uus rahvuslik külg

(2019/C 189/12)

Kreeka käibele lastava uue 2-eurose mälestusmündi rahvuslik külg

Euro käibemündid on seadusliku maksevahendina kasutusel kogu euroalal. Müntidega ametialaselt tegelevate isikute ja laiema avalikkuse teavitamiseks avaldab komisjon kõikide uute euromüntide kujunduse kirjelduse⁽¹⁾. Vastavalt nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldustele⁽²⁾ võivad euroala liikmesriigid ja riigid, kes on Euroopa Liiduga sõlminud euro käibemüntide käibelelaskmist käsitleva rahanduskokkuleppe, lasta käibele euro mälestusmünt. Selleks peavad olema täidetud teatavad tingimused, millest peamine on nõue, et mälestusmündina kasutataks üksnes 2-eurost münti. Mälestusmüntide tehnilised näitajad vastavad tavaliste 2-euroste käibemüntide näitajatele, kuid nende rahvuslikul küljel on mälestust jäädvustav motiiv, mis on riigi või Euroopa tasandil sümboolne.

Käibele laskev riik: Kreeka

Motiiv: Andreas Kalvose 150. surma-aastapäev

Kujunduse kirjeldus: Zákynthose saarel sündinud Andreas Kalvos (1792–1869) kuulub kõige olulisemate uskreeka luuletajate hulka. Kalvos, kelles ühinesid suurepärase neoklassitsistlik haridus ja romantismi üllad ideaalid, väljendas arhailist ja rahva räägitavat kreeka keelt kombineerides ühtaegu nii oma aja revolutsioonilisi ideid kui ka oma isiklikku nägemust.

Mündi rahvuslikul küljel on Andreas Kalvose portree. Piki mündi keskosa vasakut äärt on kiri „ANDREAS KALVOS 1792–1869“, mündi verimisaasta ja Kreeka rahapaja palmikujuline tunnus; piki mündi keskosa paremat äärt on sõnad „KREEKA VABARIIK“ (kreeka keeles). Samuti on mündi keskosas paremal kunstniku (George Stamatopoulos) monogramm.

Mündi välisringil on kujutatud Euroopa Liidu lipu 12 tähte.

Käibele lastavate müntide hinnanguline arv: 750 000

Käibele laskmise aeg: juuni 2019

⁽¹⁾ EÜT C 373, 28.12.2001, lk 1, kus on esitatud teave kõikide 2002. aastal käibele lastud müntide rahvusliku külje kohta.

⁽²⁾ Vt majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järeldused ning komisjoni 19. detsembri 2008. aasta soovitus, mis käsitleb ühiseid suuniseid euro käibemüntide liikmesriike tähistavate külgede ja kõnealuste müntide emiteerimise kohta (ELT L 9, 14.1.2009, lk 52).

V

(Teated)

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

EUROOPA KOMISJON

Eelteatis koondumise kohta
(juhtum M.9385 – Orange/SecureLink)
Võimalik lihtsustatud korras menetlemine
(EMPs kohaldatav tekst)
(2019/C 189/13)

1. 24. mail 2019 sai Euroopa Komisjon nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽¹⁾ artiklile 4 vastava teatise kavandatava koondumise kohta.

Teatis puudutab järgmisi ettevõtjaid:

- Orange S.A. („Orange“, Prantsusmaa),
- SL Bidco B.V. („SecureLink“, Madalmaad).

Orange omandab SecureLinki üle ainukontrolli ühinemismääruse artikli 3 lõike 1 punkti b tähenduses.

Koondumine toimub aktsiate või osade ostu teel.

2. Asjaomaste ettevõtjate majandustegevus hõlmab järgmist:

- Orange: elektroonse side teenuste osutamine peamiselt tava-, interneti- ja mobiiltelefoniteenuste valdkonnas paljudes maailma riikides;
- SecureLink: küberturbe infrastruktuuri ja hallatud teenuste pakkumine ettevõtetele ja institutsioonilistele klientidele.

3. Komisjon leiab pärast teatise esialgset läbivaatamist, et tehing, millest teatatakse, võib kuuluda ühinemismääruse kohaldamisalasse, kuid lõplikku otsust selle kohta ei ole veel tehtud.

Tuleb märkida, et käesoleva juhtumi puhul võib olla võimalik kasutada korda, mis on esitatud komisjoni teatises lihtsustatud korra kohta teatavate koondumiste menetlemiseks vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 139/2004 ⁽²⁾.

4. Komisjon kutsub huvitatud kolmandaid isikuid esitama oma võimalikke märkusi kavandatava toimingu kohta.

Komisjon peab märkused kätte saama kümne päeva jooksul pärast käesoleva dokumendi avaldamist. Märkuste juures tuleks alati kasutada järgmist viidet:

M.9385 – Orange/SecureLink

⁽¹⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1 („ühinemismäärus“).

⁽²⁾ ELT C 366, 14.12.2013, lk 5.

Märkusi võib saata komisjonile elektronposti, faksi või postiga. Kontaktandmed:

e-post: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

faks +32 22964301

postiaadress:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET